

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 258 (8281) CÜMƏ AXŞAMI, 21 noyabr 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

İqtisadi sabitləşmə və dərin islahatlardan sürətli inkişaf dövrünə

Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti Azərbaycanın geosiyasi və geoiqtisadi reytingini hər il daha da yüksəldir

“İqtisadiyyatımızın yeni inkişaf strategiyası üzərində işləyirik, bu proses başlanmışdır. Bu prosesa qabaqçıl beynəlxalq mütəxəssislər, alimlər cəlb ediləcək ki, yeni inkişaf strategiyamız uğurlu olsun və gözəl nəticələrə gətirib çıxarsın. Bu günə qədər görülmüş işlər bunun üçün gözəl zəmin yaratdı”.

Hələ ilin əvvəlində, birinci rübün sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasda ölkə iqtisadiyyatının uğurlu inkişaf istiqamətlərindən söz açan Prezident İlham Əliyev qarşıdakı dövr üçün islahatların əsas hədəflərini müəyyənləşdirdi, həmçinin bunun idarəetmə sahəsində aparılmasına böyük ehtiyac olduğunu vurğuladı.

Kadr islahatlarının yeni dövrü - gənclərə geniş meydan verilir

Bütün bu uğurlar, yeni Azərbaycanın dinamik və hərtərəfli inkişafı əlbəttə ki, struktur islahatlarının da həyata keçirilməsini zəruri edirdi. Siyasi ekspertlərin fikrincə, idarəetmənin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması, eyni zamanda, səmərəliliyin və çevikliyin təmin edilməsi məqsədilə mütəmadi olaraq struktur islahatlarının aparılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Təbii ki, ölkəmizdə struktur islahatları əvvəlki illərdə də aparılıb və bu günə qədər həyata keçirilən dərin hüquqi və institusional islahatlar öz bəhrəsini vermişdir. Hazırkı islahatlar da eldə edilən nailiyyətlərin davamlılığını təmin etmək və müasir dünyanın çağırışlarına cavab vermək məqsədi daşıyır. Prezidentin dediyi kimi, Azərbaycanda siyasi və iqtisadi islahatlar vəhdət təşkil edir. Kadr islahatları da ümumi islahatların tərkib hissəsidir: “İslahatlar təkmilləşmə deməkdir, islahatlar yeni dövrə uyğunlaşma deməkdir, islahatlar tərəqqi deməkdir. Dünya miqyasında uğurlar əldə etmiş ölkələrin təcrübəsinə nəzər salsaq görərik ki, bu nailiyyətlər məhz tərəqqi hesabına əldə edilə bilər”. Noyabrın 12-də Sırvan şəhər, Zərdab, Bakının Suraxanı, Yasamal, Xətai rayonlarına yeni təyin olunan icra hakimiyyəti başçıları qəbul edən Prezident İlham Əliyevin bu fikirlərindən bəlli olur ki, kadr islahatları getdikcə daha da dərinləşəcək.

Onu da vurğulayaq ki, son vaxtlar cənab Prezidentin vəzifəyə təyin etdiyi kadrlar əsasən gənc nəslin nümayəndələridir. Yeni dövlət başçısı təcrübə qazanmış gənc kadrlara böyük meydan verir.

Ardı 2-ci səh.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Rusiyaya rəsmi səfər edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva noyabrın 20-də Rusiya Federasiyasına rəsmi səfər edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Moskvanın “Vnukovo 2” Beynəlxalq Hava Limanında Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanı Rusiyanın Xarici İşlər nazirinin müavini Aleksandr Pankin, Rusiyanın

Azərbaycandakı səfəri Mixail Boçarınkov, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokol İdarəsinin rəisi İqor Boqdaşev və Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu qarşıladılar.

İslahatların əsas hədəfləri

Cənab İlham Əliyevin söylədiyi kimi, 2019-cu ildən başlayan islahatların əsas hədəfi Azərbaycanı müasir və gələcəkdə inkişaf etmiş ölkəyə çevirmək, mövcud olan nöqsanları aradan qaldırmaq, vətəndaşları narahət edən problemləri tamamilə gündəlikdən çıxarmaq, daha güclü, qüdrətli dövlət qurmaqdır. Bu istiqamətdə məqsədyönlü siyasət yürüdükdən dövlət başçısının irəli sürdüyü təşəbbüslər, hazırlanan və bu il başlanan, xüsusilə iqtisadi, sosial və kənd təsərrüfatı sahələrində aparılan islahatlar Azərbaycana əlavə maliyyə resursları gətirdi. Bu resurslar sosial islahatların həyata keçirilməsində real zəmin yaratdı. Təkcə bu il 4 milyon 200 mindən çox insan çox geniş sosial paketlə ehatə olundu və minimum əməkhaqqı, minimum pensiya əhəmiyyətli dərəcədə artdı. Minimum əməkhaqqı təxminən 2 dəfə, minimum pensiya 70 faizdən çox, müavinətlər 2 dəfə çoxaldı. Bu il orta əməkhaqqı 35 faiz yüksəldi.

Hələ ötən il keçirilən iqtisadi müşavirədə 2017-ci il iqtisadi sabitləşmə ili, 2018-ci il dərin iqtisadi islahatlar ili adlandırılan dövlət başçısı 2019-cu ildə Azərbaycanda iqtisadi artımın yüksək

templərlə təmin ediləcəyini vurğulamışdı. Bu gün bir daha Prezidentin söylədiyi fikirlər öz təsdiqini tapır. Cənab İlham Əliyevin daxili və xarici siyasəti Azərbaycanın siyasi, iqtisadi reytingini hər keçən il yüksəldir.

Ümumiyyətlə, son 16 il ərzində Azərbaycanda sürətli inkişaf dövrü yaşanır. Bu inkişaf özünü bütün sahələrdə büruzə verir. Bu illər ərzində - 2003-2019-cu illərdə ölkə iqtisadiyyatı 3 dəfədən çox artıb. Bütün digər göstəricilər onu təsdiq edir ki, iqtisadi artım, eyni zamanda, vətəndaşların sosial təminatına da müsbət təsir göstərib. Bu inkişaf ölkədə yoxsulluq təxminən 50 faizdən 5 faizə düşüb. Xarici dövlət borcu ən aşağı səviyyədedir, ümumi daxili məhsulun cəmi 17 faizini təşkil edir və bu göstəriciyə görə Azərbaycan dünya miqyasında doqquzuncu yerdedir.

Bu ilin iqtisadi göstəriciləri də təsdiq edir ki, islahatlar uğurlu nəticələr verir. Cari ilin 9 ayının yekunlarına görə neft-neft sənayesi 15 faizdən, kənd təsərrüfatı 7 faizdən çox artıb. Digər infrastruktur layihələri, o cümlədən sosial infrastrukturla bağlı layihələr uğurla icra edilib, 3200-dən çox məktəb, 640-dan çox tibb müəssisəsi tikilib, yenidən qurulub, yaxud da ki, təmir edilib.

Parlamentin komitələrində büdcə layihəsinin ikinci oxunuşda müzakirəsi yekunlaşdı

Noyabrın 20-də Milli Məclisin İnsan hüquqları, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, Regional məsələlər, Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr, Gənclər və idman komitələrinin birgə iclası keçirildi.

Milli Məclis sədrinin müavini, İnsan hüquqları komitəsinin sədri Bahar Muradova “Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında” qanun layihəsinin ikinci oxunuşda müzakirəyə çıxarıldığını bildirdi.

Bahar Muradovanın sözlərinə görə, sosial-iqtisadi islahatlar, inkişafın bütün parametrləri üzrə qarşıya qoyulan vəzifələr, hökumətin vətəndaşlar qarşısındakı öhdəliklə-

ri sahəsindəki hədəflərə çatmaq üçün gələn ümumi qənaətə əsaslanaraq, 2020-ci ilin büdcə paketinə daxil olan qanunlar və nəzərdə tutulan imkanlar bütün bu proseslərin həyata keçirilməsini təmin edəcək. Bir sözlə, gələn ilin inkişaf parametrlərinə tam uyğun şəkildə hazırlanan dövlət büdcəsi respublikamızın iqtisadi yüksəlişinə, əhalinin sosial rifahının daha da yüksəldilməsinə, mədəni və humanitar sahələrdə görülən işlərə, o cümlədən ölkəmizin

müdafiə qabiliyyətinin və ordumuzun dəyüş imkanlarının daha da artırılmasına xidmət edəcək.

Qeyd olundu ki, gələn ilin dövlət büdcəsinin icrasından gözlənilən həm də neft-sektorundan daxilolmaların artması və bunun da nəticəsində büdcədə neft amilindən asılılığın azaldılmasıdır. Həyata keçirilən islahatlar və qarşıya qoyulan vəzifələr onu deməyə imkan verir ki, gələn il vergi daxilolmaları artacaq.

Xüsusilə vergi inzibatiçiliyinin təkmilləşdirilməsi sahəsindəki proseslər nəzərdə tutulan hədəflərə çatmağı təmin edəcək. Bütün bunlar həm də biznesin, orta sahibkarlığın inkişafına dəstək verəcək.

Ardı 3-cü səh.

Yeni Azərbaycan Partiyası: xalqın birləşdirici qüvvəsi

Siyasi partiyaların tarixi göstərir ki, xalq və dövlət maraqlarını özünün praktik fəaliyyətində ifadə etməyəon təşkilatların mövcudluğu çox da uzun çəkmir.

Cəmiyyətin ayrılıqda götürülmüş bir təbəqəsinin və yaxud sosial qrupunun mənafə və maraqlarını qoruyan siyasi təşkilatın, həmçinin ictimai qurumun xalqı, milləti öz arxasınca apara bilməsi də həmişə mümkün deyildir. Digər tərəfdən ayrı-ayrı ölkələrin siyasi tarixindən bəlli olduğu kimi, müxtəlif dəbdəbəli adlar, cəlbədiçə proqramlar, şüarlar irəli sürən, xalqı, ölkəni irəli aparacaqlarını vəd edən partiyalar bəzən qısa zamanda siyasi səhnədən silinib gedirlər.

Partiyanın siyasi cəhətdən təşkilatlanaraq monolit qüvvəyə çevrilmək, xalqa xidmət etmək, ölkənin inkişafına nail olmaq əzmi isə onun ideoloji-siyasi kursunun bütövlükdə cəmiyyətin maraqlarına cavab verməsi ilə şərtlənir. 27 ildir Azərbaycan siyasətinin avanqardı olan Yeni Azərbaycan Partiyasının respublikamızın hakimiyyətə statusunu layəqətlə və uğurla daşımalarını şərtləndirən əsas səbəb də məhz onun ideoloji siyasətinin dövlətin və xalqın maraqlarına cavab verəməsidir.

Ardı 6-cı səh.

Bələdiyyə seçkiləri

MSK aşağı seçki komissiyaları üçün treninqlərə başlayıb

Bu il dekabrın 23-də keçiriləcək bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) maarifləndirmə proqramı çərçivəsində müxtəlif statuslu seçki subyektləri üçün gənşmişməli layihələr davam etdirilir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin Media və ictimai əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, noyabrın 20-dən etibarən növbəti layihəyə - aşağı seçki komissiyalarının üzvləri üçün treninqlərə başlanılıb.

Hələ 2002-ci ildə müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla birgə əməkdaşlıq şəraitində əsası qoyulan və libel təkmilləşdirilərək 2008-ci ildən daha da genişləndirilən bu layihə büt-

tün seçkilərdə mütəmadi şəkildə keçirilməklə dairə və məntəqə seçki komissiyaları üzvlərinin bilik, bacarıq və peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsində olduqca mühüm rol oynayır.

Qarşıdan gələn bələdiyyə seçkiləri ilə bağlı iki mərhələ-

li treninq layihəsi hazırlanıb. Mərkəzi Seçki Komissiyası sədrinin müavini Rövzət Qasımovun açılış nitqi ilə noyabrın 20-dən start götürən ilk mərhələnin dörd gün davam etməsi nəzərdə tutulur.

Ardı 11-ci səh.

Parlamentin komitələrində büdcə layihəsinin ikinci oxunuşda müzakirəsi yekunlaşdı

Əvvəli 1-ci səh.

Eyni zamanda büdcədən ayrılan xərclərin səmərəliliyinin artırılması, səffatlığın və hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılacaq.

Bahar Muradova onu da qeyd etdi ki, regional inkişaf, bölgələrdə məşğulluğun təmin olunması, kənd təsərrüfatının inkişafı istiqamətindəki prioritetlərin yerinə yetirilməsi, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə mövqelərinin möhkəmlənməsinə xidmət edəcək siyasətin həyata keçirilməsi ilə bağlı məsələlər yüksək səviyyədə maliyyələşməsi büdcə paketində nəzərə alınır.

İclasda iştirak edən Maliyyə nazirinin birinci müavini İlqar Fətizadə bildirdi ki, 2020-ci ilin dövlət və icmal büdcələrinin layihələri Prezident İlham Əliyevin müəyyən etdiyi və Azərbaycan iqtisadiyyatının yeni makroiqtisadi reallıqlarını özündə əks etdirən strateji inkişaf prioritetləri və ölkənin sosial-iqtisadi hədəfləri nəzərə alınmaqla tərtib olunub. Qeyd edildi ki, gələn ilin dövlət büdcəsinin gəlirləri 24 milyard 134 milyon 500 min manat, xərcləri isə 26 milyard 913,7 milyon manat məbləğində proqnozlaşdırılır. 2020-ci ilin dövlət büdcəsinin xərclərinin strukturuna daxil olan cari xərclərə dövlət büdcəsi xərclərinin 64,2 faizi həcmində və ya 17 milyard 275,9 milyon manat, əsaslı xərclərə 29 faizi həcmində və ya 7 milyard 809,6 milyon manat, dövlət borcuna xidmətlə bağlı xərclərə 6,8 faizi həcmində və ya 1 milyard 828,2 milyon manat vəsait yönəldiləcək.

Nazir müavinii bildirdi ki, növbəti ildə sosialyönümlü xərclərin məbləği 10 milyard 642 milyon manat təşkil edəcək. Bu da cari ilə müqayisədə 2 milyard 874 milyon manat və ya 37 faiz çoxdur. O da diqqətə çatdırıldı ki, plenar iclasda və komitələrdə deputatların qaldırdığı məsələlər Maliyyə Nazirliyi tərəfindən öyrənilir. Plenar iclasda deputatların toxunduqları məsələlər cavablandırılacaq.

Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov bildirdi ki, təmsil etdiyi qurumun təqdim etdiyi rəydə gələn ilin dövlət büdcəsi ilə bağlı bütün məsələlər tam əksini tapıb. Bununla yanaşı Hesablama Palatası mandatına uyğun olaraq dövlət büdcəsinin həm iqtisadi, həm funksional, həm inzibati təsnifatı üzrə bölgüsü, ehtiyat, bölüşdürülməmiş, büdcədən-kənar vəsaitlərin həcmi barədə geniş məlumatlar rəydə göstərilib. Rəyde mənfi qərarlar əsasında təhlillər aparılıb.

Müzakirələr zamanı deputatlardan Fazil Mustafayev, Asim Mollazadə, Qüdrət Həsənzadə, Vüqar Həsənzadə, Tahir Kərimli, Çingiz Qənzadə, Şahin İsmayilov, Sona Əliyeva və Naqif Həmzəyev gələn ilin büdcə layihəsi ilə bağlı fikirlərini bildirdilər, təkliflərə çıxış etdilər.

Yekunda Maliyyə nazirinin birinci müavini İlqar Fətizadə, Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov, iqtisadiyyat nazirinin müavini Səvinc Həsənova, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirinin müavini Anar Kərimov müzakirələr zamanı qaldırılan məsələlərə münasibət bildirdilər və gələn ilin dövlət büdcəsinin layihəsi ikinci oxunuşda müzakirə ediləcək üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olundu.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Akademik Ramiz Mehdiyev Cəlil Məmmədquluzadənin nəslinin davamçıları ilə görüşüb

AMEA-nın prezidenti, akademik Ramiz Mehdiyev görkəmli Azərbaycan yazıçısı və dramaturqu Cəlil Məmmədquluzadənin nəslinin davamçıları, ədəbin hazırda Polşada yaşayan nüfuzlu nümayəndəsi Martin Cavanşiri və költürçüsü Pşemislav Cavanşiri ilə görüşüb. Görüşdə AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli də iştirak edib. Bu barədə AZƏRTAC-AMEA-dan məlumat verilib.

Cəlil Məmmədquluzadənin zəngin ədəbi-bədii yaradıcılığında dəniz akademik Ramiz Mehdiyev bildirib ki, görkəmli yazıçının Azərbaycan xalqı qarşısında böyük xidmətləri vardır. Mirzə Cəlil hekayə və dramaları, publisistik əsərlərində Azərbaycan xalqının inkişafına çalışıb, milli istiqlal uğrunda mübarizə aparıb. Ədib haqqında çoxsaylı kitablar, əsərlər və məqalələr yazılıb.

AMEA-nın prezidenti müasir dövrdə Polşa ilə Azərbaycan arasında müxtəlif sferalarda əlaqələrin olduğunu deyib. Həmçinin qeyd edib ki, polşalılar uzun illər Azərbaycanda yaşayıb-yaradıb, polşalı memarlar tarixi binalar tikiblər.

Akademik Ramiz Mehdiyev Cəlil Məmmədquluzadənin nəslinin davamçıları arasında tapılması istiqamətində uzun illər

araşdırmaların aparıldığını bildirib. Qeyd edib ki, onların səfəri zamanı ulu babaları Cəlil Məmmədquluzadənin həyat və yaradıcılığı ilə tanış olmaq üçün lazımı şərait yaradılmışdır.

Sonra akademik Ramiz Mehdiyev qonaqlara Naxçıvan xalçası hədiyyə edib. Daha sonra çıxış edən Martin Cavanşiri Azərbaycana dair təəssüratlarını bölüşüb. O, ölkəmizə ilk dəfərdən səfər etdiyini və böyük maraqla qarşılandığını deyərək, ulu babasının Azərbaycan xalqı tərəfindən yüksək qiymətləndirilməsini son dərəcə təsirli və həyəcanlı, eyni zamanda, qürurverici hadisə olduğunu vurğulayıb. Bundan əlavə, o, Polşaya qayıdandan zaman zaman Azərbaycan və burada öyrəndikləri haqqında xoş təəssüratlarını ailəsinə, yaxın qohumlarına və geniş ictimaiyyətə çatdıracağını bildirdi.

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi Azərbaycan Prezidentinin fəaliyyəti barədə ictimai rəyi araşdırıb

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi (STM) nizamnaməsinə uyğun ardıcıl olaraq müxtəlif mövzularda ictimai rəyin öyrənilməsi məqsədilə sorğular hazırlayıb, tədqiqatlar həyata keçirir. STM həm də beynəlxalq beyin mərkəzlərinin dünyada geniş yayılmış mövdu əməllərindən və iş praktikasından, təbiiqlərindən faydalanaraq hakimiyyət institutları ilə bağlı ictimaiyyət düşüncəsini öyrənir.

77,5 faizi ölkə Prezidentinə inam və etimadının daha da artdığını, 18,1 faiz respondent isə həmişəki sabit inam və etibarının qorunub saxlandığını bildirib.

Prezidentin oktyabrın 3-də "Valday" Diskussiya Klubunun plenar iclasında çıxışı zamanı "Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi" deməsi əhəliyə vətənpərvərlik hissini gücləndirib, dövlətə olan inam və etibarını artırıb. Bu, rəyi soruşulanların 85,8 faizinin fikridir. 76,9 faiz isə hesab edir ki, Prezidentin "Valday" Diskussiya Klubunun plenar iclasında çıxışı Ermənistanın beynəlxalq müstəvidə mövqelərini zəiflədilməsi baxımından təsirli olub. Ümumiyyətlə, respondentlərin 84,9 faizi Prezidentin "Valday" Diskussiya Klubunun plenar iclasında çıxışının əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirib.

Prezidentin oktyabrın 11-də Aşqabadda MDB Dövlət Başçıları Şurasının Sammitindəki çıxışı rəyi soruşulanların 85 faizi tərəfindən rəğbətə qarşılanıb. Azərbaycan Prezidentinin Ermənistanı tutarı arqumentlərlə faşizmi qəhrəmanlaşdırmaqda itiham etməsi və qarşı tərəfin mahiyyətsiz cavabı göstərdi ki, Prezident İlham Əliyev hücum diplomatiyasını uğurla davam etdirir. Rəyi soruşulan hər beş respondentdən dördünün fikrincə, Prezident İlham Əliyevin Aşqabadda Sammitindəki çıxışı faşizmi ideyaların dəstəkləyən Ermənistanın ifşası istiqamətində tutarlı addım olmuşdur. 80,1 faiz bu çıxışın münafiqşənin tənzimlənməsi istiqamətində də təsirli olacağı qənaətindədir.

Respondentlərin 80,9 faizinin rəyinə görə, Prezidentin oktyabrın 15-də Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VII Zirvə Görüşündəki və oktyabrın 25-26-da Qoşulmama Hərəkatının XVIII Zirvə Görüşündəki çıxışları da Azərbaycanın beynəlxalq imicinin möhkəmləndirilməsi, münafiqşə vəziyyəti ilə bağlı haqiqətlərin - Azərbaycanın haqlı mövqeyinin beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılması baxımından çox əhəmiyyətlidir.

Prezidentin oktyabr ayında həyata keçirdiyi struktur və kadr islahatlarından respondentlərin gözləntiləri kifayət qədər böyükdür. Sorğunun nəticələri dövlət başçısı tərəfindən həyata keçirilən islahatların əhəlinin inamının ən yüksək səviyyədə olduğunu göstərdi. Ümumilikdə, respondentlərin 87,6 faizi Prezidentin həyata keçirdiyi islahatları dəstəkləyir, onu əhəmiyyətli hesab edir.

Prezidentin oktyabr ayındakı fəaliyyətinin ən yüksək qiymətləndirildiyi sahələrdən biri də ordu quruculuğudur. Belə ki, rəyi soruşulanların 92,7 faizi Prezidentin ordu və bütün silahlı Qüvvələrin formalaşdırılması sahəsində uğurlu fəaliyyətini qeyd edib. Onun ardınca 92,4 faiz respondent isə dövlət başçısının xarici siyasət fəaliyyətini uğurlu hesab edir.

Oktyabr ayında keçirilən rəy sorğusu göstərdi ki, Prezidentin kadr islahatlarına ictimai dəstək getdikcə daha da artır. Belə ki, cari ilin iyun ayında bu dəstək 74 faiz təşkil etdiyi halda, oktyabr ayında 86,5 faizə bərabər olub. Bu da ondan xəbər verir ki, davamlı kadr islahatları vətəndaşlar tərəfindən ümummilli rifahın təmin olunmasının alternativsiz yolu kimi qiymətləndirilir.

Respondentlərin cavablarına əsasən demək olar ki, qeyri-neft sektoru ilə bağlı

lı müvafiq hökumət strukturlarının fəaliyyətinin daha da yaxşılaşdırılmasına ehtiyac var. Belə ki, bu istiqamətdə bir çox işlər görülsə də, hələ də çatışmazlıqlar, problemlər qalmaqdadır.

Ümumilikdə, rəyi soruşulanların 83,7 faizi hesab edir ki, ölkə Prezidenti tərəfindən həyata keçirilən kadr və struktur islahatları onların gözləntilərini doğruldur. Kadr islahatları zamanı gənclərə üstünlük verilməsi xalqın gözləntilərinə tamamilə uyğundur. Respondentlərin 86,9 faizi ölkə Prezidentinin müvafiq yanaşmasını dəstəkləyir. Bu, bir daha onunla əlaqələndirilir ki, Prezidentin həyata keçirdiyi islahatlar zamanı xalqın rəyini nəzərə alır. Respondentlərin 88 faizinin bu mövqedən çıxış etməsi xalq lideri arasında etibarlı bağların olmasından xəbər verir.

Tədqiqatlar göstərir ki, islahatların dərinləşməsi və geniş miqyas alması ilə Prezidentə olan ictimai rəğbət və dəstəyin artması arasında dərin bağlılıq var. Göründüyü kimi, əhali "Azərbaycanda dövlət siyasətinin mərkəzində insan amili dayanır" prinsipinin reallıqda təzahürünü təsdiqləyir.

Sorğunun nəticələrinə istinadən qeyd etmək olar ki, respondentlər ölkə Prezidentinin öz fəaliyyətində onların maraqlarından, tələbatlarından və gözləntilərindən çıxış etdiyi qənaətindədirlər. Beynəlxalq müstəvidəki uğurlar və daxili siyasətdəki islahatların dərinləşməsi Prezidentin adı və şəxsi təşəbbüsləri, nümunələri ilə bağlı olduğu üçün onun reytingi ictimai rəyde yüksəlmə xəttinə dinamikə nümayiş etdirir və bu tendensiya islahatların davam etməsi fonunda güclənir.

Oktyabr ayında baş verən hadisələri respondentlərin mütləq əksəriyyəti vacib hesab edir. Bu hadisələr arasında ən çox rəğbət doğuranlar Prezidentin "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunda çıxışı və Aşqabadda Ermənistanın faşizmi qəhrəmanlaşdırmasına kəskin etiraz nitqi olub.

Dövlət başçısının ordu quruculuğu, xarici siyasət və kadr islahatları istiqamətindəki fəaliyyəti respondentlər tərəfindən daha yüksək qiymətləndirilir. Sorğu iştirakçıları təhlükəsizlik və Silahlı Qüvvələr məsələsinə daim həssaslıq göstərirlər. Lakin sosial-iqtisadi sahədəki fəaliyyəti əhəlinin razılıq dərəcəsi bir qədər aşağıdır. Respondentlərin nəzərində oktyabr ayında başlanan islahatların uğurla həyata keçirilməsinə əsas maneə memurlar, yerli hakimiyyət orqanları və bəzi dövlət qurumlarının laqeyd yanaşmasıdır. Başqa sözlə, sorğuda iştirak edənlərin müəyyən bir hissəsi bu qənaətdədir ki, islahatların uğurlu icrasını üçün dövlət qurumlarının özlərinin fəaliyyətində dəyişiklik olmalıdır. Kadr və struktur islahatları respondentlərin böyük əksəriyyətinin gözləntilərini doğruldub və onların əsas gözləntiləri gəncləşmə üçün yeni perspektivlər və imkanların yaradılması olub. İqtisadiyyat sahəsindəki gözləntilərdə də bir qədər aşağı olub, belə ki, iqtisadiyyatda şəffaflyq tədbirlərinin artması gözləntisi olan respondentlər azlıq təşkil edir. Hökumətdə təmsil olunan yaşlı nəslin daha gənc kadrlarla əvəz olunması da respondentlər tərəfindən müsbət qarşılanıb.

Ölkə Prezidentinin fəaliyyətində ictimai rəyin rolunun yüksək olması sorğunun nəticələri ilə təsdiqini tapır və bu fikir aparılan kadr islahatlarına da aid edilir. Əhali oktyabr ayında Prezidentin daxili və beynəlxalq müstəvidəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirir, ona olan etimadın artdığını qeyd edir. Ümumilikdə oktyabr ayının vətəndaşlar ölkəmiz üçün uğurlu sayır.

MDB vergi xidmətləri rəhbərlərinin Əlaqələndirmə Şurasının növbəti iclası Bakıda keçiriləcək

Azərbaycanın İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbarov 2020-ci il üçün MDB vergi xidmətləri rəhbərlərinin Əlaqələndirmə Şurasının sədri seçilib. Şuranın növbəti iclasının Bakıda keçirilməsi barədə qərar qəbul edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, noyabrın 20-də Moskvada MDB vergi xidmətləri rəhbərlərinin Əlaqələndirmə Şurasının XXVI iclası keçirilib. İclasda Azərbaycanın İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbarovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti iştirak edib.

Rusiya Federal Vergi Dövlətinin sədriyi ilə keçən iclas "Rəqəmsal iqtisadiyyatın MDB ölkələrində vergi sistemlərinin inkişafına təsir. Vergi inzibatiçiliyində elektron xidmətlər və onların rəqəmsal çatdırılma kanalları" mövzusunda həsr olunub.

Açılış mərasimində Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin iclas iştirakçılarına ünvanladığı məktubu oxunub. Məktubda qeyd edilir ki, MDB vergi xidmətləri rəhbərlərinin Əlaqələndirmə Şurası vergi qanunvericiliyinin və inzibatiçiliyinin təkmilləşdirilməsi, vergi sistemlərinin işinin və fiskal siyasətin səmərəliliyinin təhlili üçün sanballı platformadır. Rusiya Prezidenti

builki iclası məhz rəqəmsal iqtisadiyyat dövründə vergi orqanlarının fəaliyyətini təkmilləşdirilməsinə həsr olunub" deyərək bildirdi.

Rusiya ilə Azərbaycan arasında iqtisadi əlaqələrin son illər genişləndiyini diqqətə çatdıran M.Cəbarov vurğulayıb ki, Rusiya ölkəmizin əsas ticarət tərəfdaşlarından biridir. İki ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin sürətlə artdığını qeyd edən nazir bildirdi ki, bu ilin ilk 9 ayının nəticələrinə görə, iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi 20 faiz artıb. O deyib: "Qeyri-neft sektorunun inkişafı, neqliyyat əlaqələrinin genişləndirilməsi, ölkəmizdə Prezident İlham Əliyevin siyasət nəticəsində inşa edilmiş müasir loman infrastrukturuna, dəmir yolu şəbəkələri, logistika mərkəzlərinin daha çox fayda gətirməsi üçün Rusiya kimi böyük bir ölkə ilə əlaqələrimiz getdikcə daha dərinləşəcək".

İclasın iştirakçıları Rusiya Baş Nazirinin birinci müavini Anton Siluanov iştirak edib. İştirakçılar yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi və yeni layihələrin həyata keçirilməsi vasitəsilə vergi inzibatiçiliyinin təkmilləşdirilməsi sahəsində təcrübə mübadiləsi aparıblar.

Parisə səfəri çərçivəsində Azərbaycanın Mədəniyyət naziri bir sıra ölkələrdən olan həmkarları ilə görüşüb

Parisə UNESCO-nun üzv ölkələrinin Mədəniyyət nazirlərinin Forumunda iştirak edən Azərbaycan Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev İsveçrən Federal Mədəniyyət naziri Noura Al-Kaabi, Koreya Respublikasının Mədəniyyət naziri Park Yanq-Voo, Kolumbiyanın Mədəniyyət naziri Karmen İnes Vasquez Kamaçə və Tunis Mədəniyyət naziri Mohamed Zin El Abidin ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşlərdə mədəniyyət və yaradıcı sənayelər sahəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilmiş, əməkdaşlığın inkişafı üçün perspektivləri, həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan birgə layihə və proqramlar barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Əbülfəs Qarayev mədəniyyətlərarası dialoq sahəsində global platforma olan "Bakı Prosesi" və onun çərçivəsində keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq forumları barədə məlumat verib.

Kolumbiyanın Mədəniyyət naziri Karmen İnes Vasquez Kamaçə ilə görüşdə Əbülfəs Qarayev qeyd edib ki, bu ilin dekabr ayında Kolumbiyada keçiriləcək UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin iclasında Azərbaycan komitə üzvü kimi iştirak edəcək. O, 2020-ci ildə bu komitənin iclasının Bakıda keçirildiyini xatırladaraq, tədbirin təşkilində uğurlar arzulayıb.

Mohamed Zin El Abidin ilə görüşdə diqqətə çatdırılıb ki, bu il dekabrın 17-dən 19-dək keçiriləcək "Tunis İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı - 2019" Mədəniyyət İli çərçivəsində Tunisdə Mədəniyyət nazirlərinin 11-ci İslam Konfransında Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin nümayəndə heyəti ilə təmsil olunacaq. Bildirilib ki, səfər çərçivəsində iki ölkə arasında əməkdaşlıq proqramı razılaşdırılacaq.

Görüşlərin sonunda Əbülfəs Qarayev həmkarlarını 2020-ci ildə Bakıda keçiriləcək VII Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumuna dəvət edib.

Nazir Əbülfəs Qarayev forum çərçivəsində, həmçinin Burkina-Faso, İspaniya, Braziliya, Çin, Monteneqro və digər ölkələrin nazir və nazir müavini ilə də fikir mübadilələri aparıb.

Heydər Əliyevin Azərbaycanın müstəqilliyi və milli dövlətçiliyi uğrunda

(Yanvar 1990 - iyun 1993)

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin əldə olunması, qorunub saxlanılması və milli dövlət quruculuğu proseslərində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin misilsiz xidmətləri olmuşdur. Görkəmli siyasətçi, ictimai-siyasi xadim və unikal şəxsiyyət kimi onun istər sovet, istərsə də müstəqillik dövründəki xidmətləri, Azərbaycana rəhbərliyi illərində respublikanın sosial-iqtisadi tərəqqisi istiqamətində atdığı addımlar, xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunması və inkişafı sahəsində gördüyü işlər haqqında indiyə qədər çoxsaylı elmi-siyasi araşdırmalar aparılmış və kitablar yazılmışdır. Lakin Heydər Əliyevin malik olduğu xarizmatik liderlik və milli iradəsi, siyasi uzaqgörənliyi, idarəçilik istedadı və dövlət rəhbərlik bacarığı, global düşüncə tərzı və digər keyfiyyətləri onun həyatının mühüm bir mərhələsini təşkil edən 1990-1993-cü illərdəki fəaliyyətində - Azərbaycanın müstəqilliyi və milli dövlətçiliyi uğrunda apardığı mübarizə dövründə daha qabarıq formada üzə çıxmışdır. Xüsusən 1990-cı ilin əvvəllərində Azərbaycan xalqının ciddi və tələyüklü problemlər qarşısında dayandığı bir dövrdə Heydər Əliyev öz həyatını təhlükə qarşısında qoyaraq milli mübarizə meydanına atılmış, misilsiz tarixi xidmətlər göstərmiş və Azərbaycanın müstəqilliyinin, milli dövlətçiliyinin, milli birliyinin qorunub saxlanılmasında, xalqın məhv olmaq təhlükəsindən xilas edilməsində qurtuluş missiyası həyata keçirmişdir. Hə qədər ağır və çətin olmasına baxmayaraq, həmin dövr Azərbaycan dövlətçiliyinin və milli tariximizin parlaq səhifələrini təşkil edir.

Heydər Əliyevin müstəqil və demokratik Azərbaycan uğrunda apardığı mübarizə, respublikanın ağır faciələrə, siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni-psixoloji böhrandan qurtuluşu naminə öz üzərinə götürdüyü missiya müxtəlif mərhələlərdən keçmişdir. 1980-ci illərin sonlarında SSRİ və dünyada, keçmiş sosializm sistemində yaşanan proseslər bir çox digər xalqlar kimi, Azərbaycan xalqının da çoxşəxslilik müstəqil dövlətçilik ideyalarının reallığa çevrilməsi üçün tarixi şans yaratdı. Lakin belə əlverişli tarixi şəraitdə Azərbaycan bir çox obyektiv və subyektiv çətinliklərə üzleşdi, həm daxili, həm də xarici aləmdən qaynaqlanan problemlər yaşadı, xalqın müstəqillik əzmi və iradəsi ciddi sınağa çəkildi. Həmin dövrdə bir yandan ermənilərin Dağlıq Qarabağ ərazi iddiaları ilə çıxış etməsi və işğalçı rejimin SSRİ rəhbərliyi tərəfindən dəstəklənməsi, digər tərəfdən respublikaya rəhbərliyinə şərihsiz və məsuliyyətsiz siyasətçi, milli maraqlara zidd mövqeyi, vətəndaş birliyi və effektiv dövlət idarəçiliyi yarada bilməməsi ölkəni ciddi daxili böhrana düşürmüşdü. Xüsusən 1988-1993-cü illərdə gətdikcə dərinləşməkdə olan ictimai-siyasi və iqtisadi böhran, vətəndaş qarşıdurması, hakimiyyət uğrunda silahlı mübarizənin qızışması, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində rəhbərliyin cəsaretsiz mövqeyi və s. həm Azərbaycan torpaqlarının işğalına şərait yaratdı, həm də respublikada daxili siyasi böhranı dərinləşdirdi. Bundan başqa, SSRİ rəhbərliyinin 1988-ci ilin martında Dağlıq Qarabağın "sosial-iqtisadi inkişafı", 1989-cu ilin yanvar ayında isə "Muxtar vilayətdə xüsusi idarəçilik formasının tətbiqi" haqqında verdiyi qərarlar DQMV-nin faktiki olaraq Azərbaycanın tərkibindən çıxarılmasına şərait yaratdı. Respublikanın dövlət suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün kobud şəkildə pozulmasına təminat yaradan bu qərarlar Azərbaycan KP MK-nin və Ali Sovetin Rəyasət Heyəti rəhbərliyinin razılığı ilə qəbul olunsada, respublika əhalisinin kütləvi narazılığına səbəb oldu. Təəssüf ki, Azərbaycan hakimiyyəti xalqın tələblərini eşitmək, respublikanın ərazi bütövlüyünü qorumaq, mərkəzdən çıxışdırılan təhlükəli separatçı meyillərin aradan qaldırılması istiqamətində tədbirlər görmək əvəzinə ermənilərin Dağlıq Qarabağla bağlı iddialarına etiraz edərək mübarizəyə qalxan xalqa təzyiq göstərmək yolunu tutdu. Əsas tələbi vətəndaş-

ların təhlükəsizliyinin təmin olunması, Azərbaycan Respublikasının konstitusiyaya haqlarının qorunması və ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi olan ümumxalq hərəkatına qarşı SSRİ və respublika rəhbərliyinin eyni mövqedən çıxış etməsi həmin dövrdə Bakıda və respublikanın digər ərazilərində qanlı faciələrə gətirib çıxardı. 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə SSRİ Silahlı Qüvvələrinin hərbi kontingenti müxtəlif bəhənlərlə Bakı şəhərinə yeridildi, ermənilərin Azərbaycan xalqına, onun konstitusiyaya hüquqlarına, ərazi bütövlüyünə qarşı həyata keçirdikləri məqsədyönlü fəaliyyətə və SSRİ rəhbərliyi tərəfindən dəstəklənməsinə etiraz edən milyonlarla dinc insanın üzərinə ağır hərbi texnika yeritdi, yüzlərlə əlyalın vətəndaşın qanını tökdü və Bakı sakinlərini hərbi təcavüzə məruz qoydu.

Həmin dövrdə Moskvada SSRİ rəhbərliyinin təqib və təzyiqləri altında yaşamasına baxmayaraq, xalqımızın görkəmli oğlu Heydər Əliyev heç nədən qorxmada və çəkinmədən SSRİ və respublika rəhbərliyinin antimilliy qərarına özünün kəskin etirazını bildirdi. 1990-cı il yanvarın 21-də Moskvadan Azərbaycan rəhbərliyinə və xalqa göndərdiyi teleqramda 20 Yanvar hadisəsinə "SSRİ rəhbərliyinin Azərbaycan xalqına qarşı antidemokratik, qanunazidd və düşülmüş aksiyası" kimi qiymətləndirdi. "Ozaman ki SSRİ rəhbəri Mixail Qorbaçovun və onun əlaltılarının istənilən an ona qarşı tənqidi tələpə biləcəyinə baxmayaraq, Heydər Əliyev öz həyatını təhlükə altına ataraq 1990-cı il yanvarın 21-də Azərbaycanın Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyinə gəlmiş və orada sovet ordusunun Bakıda dinc əhaliyə qarşı törətdiyi vəhşi aksiyaya başlı mətbuat konfransını keçirmişdi. O, mətbuat konfransında SSRİ-nin və Azərbaycanın siyasi rəhbərliyini bu faciənin əsas təşviqatçıları kimi ittiham etmiş, Azərbaycanın mövcud ictimai-siyasi vəziyyətinin və siyasi idarəçiliyinin antidemokratik, hüquq dövlət prinsiplərinə zidd olduğunu vurğulamışdır. SSRİ səviyyəsində Heydər Əliyev ilk dəfə olaraq 20 Yanvar faciəsinə siyasi qiymət verdi, faciədə əli olanların, əsas günahkarların adını çəkdi, Azərbaycan qarşı aparılan xəyanətkar siyasətin mahiyyətini açıqladı və təqsirləndirilən Azərbaycan xalqı qarşısında məsuliyyət daşıyacağını bəyan etdi. Heydər Əliyevin bu bəyanatı faktiki ola-

raq o vaxta qədər Azərbaycanda SSRİ rəhbərliyinin Dağlıq Qarabağ məsələsində nümayiş etdirdiyi siyasətə etiraz edən və mərkəzdən "ədələtli qərar" tələb edən kortəbii xalq hərəkatının müəssəsləşərək müstəqillik uğrunda milli azadlıq hərəkatına keçidi üçün əsas oldu və respublikada ciddi ümummilli mübarizə ovqatı yaratdı. Həmin dövrdə SSRİ və respublika rəhbərliyi Heydər Əliyevin dünya ictimaiyyətinə və Azərbaycan xalqına ünvanlanmış müraciətindən və səsləndirdiyi fikirlərdən o dərəcədə təşviş düşdü ki, dərhal ona qarşı mərkəzi və yerli mətbuatda qarəzli kampaniya başlatdı, əleyhinə sifarişli yazılar, məqalələr dərc etdirdi.

Heydər Əliyev Moskvada M.Qorbaçovun, onun ermənipərəst ətrafının təqib və təzyiqləri altında böyük çətinliklə 1990-cı il iyulun 20-də Bakıya yola düşdü. Azərbaycan hakimiyyəti onun respublikaya dönüşündən ciddi təşvişlə bəyənən və ona qarşı müxtəlif tənqidi hərəkatlara rəvac verdi. Siyasi hakimiyyətin təzyiq və tənqidlərinə altı gün sonra o, anadan olduğu Naxçıvana yollandı. 1990-cı ildən onun Naxçıvanda yaşaması, əhali ilə fəal təmasları, parlament seçkilərinə iştirakı və qalib gəlməsi, respublika ictimaiyyətinin qabaqcıl nümayəndələrinin Naxçıvana üz tutması, Heydər Əliyevlə təmasca anılması, insanlarla günü-gündən genişlənən görüşləri və kütləvi görüşlər Azərbaycan milli azadlıq hərəkatının vüsət almasına və gətdikcə daha müstəqillikləşməsinə mütəs təsir göstərməyə başladı.

Həmyerliləri ilk gündən görkəmli dövlət xadiminin Naxçıvana gəlişini böyük sevinc hissi ilə qarşıladılar. Azərbaycan üzleşdiyi siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni-psixoloji böhrandan xalqı yalnız onun xilas edəcəyini nəzərə alaraq 1990-cı ildə Azərbaycan SSR və Naxçıvan MSSR xalq deputatlığına namizədliyini irəli sürdü. Heydər Əliyev 340 nömrəli Nəhrəm seçki dairəsindən Azərbaycan SSR, 2 nömrəli Naxçıvan seçki dairəsindən isə muxtar respublika xalq deputatlığına namizəd göstərildi. 1990-cı ildə Nəhrəm kənd seçkiləri ilə gətdikcə Heydər Əliyev özünün seçki platforması ilə çıxış edərək ilk dəfə rəsmi formada Azərbaycanın gələcək inkişafı ilə bağlı siyasi fikirlərini açıq formada bəyan etdi. O, Azərbaycanı tam müstəqil, azad, demokratik respublika kimi görmək istədiyini xüsusi vurğulayaraq, bu məqsəddə gedən yolun xalqın milli iradəsindən, həmrəyliyindən və vətəndaş birliyindən keçdiyini bəyan etdi. O öz çıxışında qeyd etdi ki, "İndi hər şeydən əvvəl bütün siyasi qüvvələr vahid amal ətrafında birləşməli, Azərbaycanın gələcəyi naminə birgə mübarizə aparmalı, xalqımıza düşmənçilik edən qüvvələrə qarşı durmalı, rəhbərliklə xalqın yekdilliyi tam təmin olunmalıdır".

Azərbaycanın milli müstəqilliyi və demokratik dövlət quruculuğu hərəkatı uğrunda mübarizə platforması ilə seçkilərə qatılan Heydər Əliyev hər iki dairədə xalqın yekdil dəstəyi ilə qalib gəldi.

1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin birinci sessiyasında deputatlı iclasın aparılmasını yekdilliklə görkəmli dövlət xadimi, 2 nömrəli seçki dairəsindən deputat seçilmiş Heydər Əliyevə tapşırıldı. Sessiyada Azərbaycanı gədən ictimai-siyasi proseslər, milli dövlət quruculuğu və suverenlik məsələləri geniş müzakirə olundu, tarixi əhəmiyyət kəşb edən bir sıra qərarlar verildi. Bu qərarların sırasında Naxçıvan Muxtar Respublikasının və Ali Sovetinin adından "Sovet Sosialist" sözlərinin çıxarılması, Azərbaycan Demokratik Res-

publikasının rəmzi olan üçrəngli bayrağın rəsmi şəkildə dövlət bayrağı kimi qəbul olunması və s. var idi. Bundan başqa, Heydər Əliyevin təklifi ilə Naxçıvan MR Ali Məclisi Azərbaycan SSR Ali Soveti qarşısında üçrəngli bayrağın bütövlükdə Azərbaycanın rəsmi dövlət rəmzi kimi tanınması haqqında vəsətət qaldırdı. Ali Məclisin qəbul etdiyi bu rəsmi qərarlar Azərbaycanda milli-azadlıq hərəkatının vüsət alması və müstəqil dövlətçiliyin yaranmasına yönündə atılan mühüm tarixi addım oldu. Ali Məclis bu qərarlarla bağlı 1990-cı il noyabrın 19-da Azərbaycan siyasi rəhbərliyinə və rəsmi KİV-ə müraciət etdi. Lakin bu müraciətlər haqda rəsmi mətbuatda ictimaiyyətə hər hansı bir informasiya verilmədi. Ən maraqlı cəhət isə o oldu ki, ozamanki Azərbaycan rəhbərliyi Naxçıvan MR Ali Məclisinin atdığı addımları öz adına çıxmaq, dolayısı ilə respublikada guya hər şeyin əvvəlcədən planlaşdırılması görüldüyünü yaratmaq məqsədilə Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsi tələm-tələsik Ali Sovetin növbəti sessiyasını çağıraraq Azərbaycan SSR-in adının və dövlət rəmzlərinin dəyişdirilməsi haqqında qərar verdi. Partiya rəhbərliyi bu addımı ilə özünün səbətsiz mövqeyini və siyasi naşılığını ört-basdır etməyə, milli dirçəliş yolunda Heydər Əliyevin rəhbərlik etdiyi Naxçıvan MR Ali Məclisinin siyasi uzaqgörənliyinə və təşəbbüslərinə kölgə salmağa çalışdı.

Heydər Əliyevin Naxçıvan MR Ali Məclisinin ilk sessiyalarında irəli sürdüyü təkliflərdən biri 1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələrinə qiymət verilməsi ilə bağlı oldu. O, Ali Məclisin 1990-cı il noyabrın 20-də keçirilən sessiyasında çıxış edərək 20 Yanvar faciəsinə siyasi-hüquqi qiymət vermədiyini görə Azərbaycan rəhbərliyini günahlandırdı, onu faciənin səbəblərini üstünə ört-basdır etməkdə və təqsirləri hələ də müəyyənləşdirməkdə ittiham etdi. Həmin dövrdə ölkə ictimaiyyətinin ciddi tələblərinə baxmayaraq, respublika rəhbərliyi bu yöndə hansısa prinsipial tədbirlər görmək istəmədi. Odur ki, Heydər Əliyev bu məsələnin ciddiliyini və prinsipliliyini nəzərə alıb "1990-cı ilin yanvar ayında törədilmiş Bakı hadisələrinə siyasi qiymət verilməsi haqqında" qərar layihəsi hazırlayaraq Naxçıvan MR Ali Məclisinin müzakirəsinə təqdim etdi. Ali Məclis bu sənədi qəbul edərək 1990-cı il 21 noyabr tarixli qərarı ilə 20 Yanvar faciəsinə siyasi qiymət verdi. Qərarda SSRİ-nin və Azərbaycanın siyasi rəhbərliyinin 20 Yanvar faciəsinə görə birbaşa məsuliyyət daşıdığını göstərildi. Sənəddə həmçinin bundan sonra 20 Yanvar gününün hər il Naxçıvan Muxtar Respublikasında Milli Matəm Günü kimi qeyd edilməsi qərar alınaraq, Azərbaycan SSR Ali Sovetindən xahiş edildi ki, yanvarın 20-si hər il Azərbaycanda Milli Matəm Günü kimi qeyd olunsun.

Naxçıvan MR Ali Məclisinin 1990-cı il noyabrın 21-də keçirilən sessiyasında isə Heydər Əliyevin təklifi ilə Azərbaycanın ən ağır problemi hesab olunan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi müzakirə olundu. Ali Məclis 1990-cı il dekabrın 14-də onun tərəfindən hazırlanmış "Azərbaycan SSR-in Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində, Şaumyan rayonunda və Xanlar rayonunun Çaykənd kəndində yaranmış vəziyyətə münasibət haqqında" qərar qəbul etdi. Qərarda Azərbaycanın partiya və dövlət rəhbərliyinin DQMV-də yaranan vəziyyətin qiymətləndirilməsi və normalaşdırılması məsələsinə kobud səhvlərə, yanlışlıqlara yol verdiyi, qətiyyətsizlik göstərərək respublikanın dövlət suverenliyini və ərazi bütövlüyünü, Azərba-

can xalqının şərəf və ləyaqətini müdafiə etmədiyini bildirdi.

Ali Məclisin bu qərarı, təbii ki, respublika rəhbərliyinin maraqlarına uyğun deyildi və onun Dağlıq Qarabağ məsələsinin həllində tutduğu yanlış, prinsipsiz mövqeyinin mahiyyətini açıb göstərirdi. Xüsusən Heydər Əliyevin Ali Məclisdə milli maraqlardan çıxış edərək Azərbaycanda müstəqil dövlətçiliyin yaradılması və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı əsaslandırılmış təkliflər irəli sürməsinə siyasi hakimiyyət həzm edə bilmirdi.

1991-1992-ci illərdə A.Mütəllibov hakimiyyətinin dünyada gedən prosesləri, o cümlədən respublikadakı ictimai-siyasi mühiti, əhalinin müstəqillik iradəsini və s. düzgün qiymətləndirə bilməməsi M.Qorbaçov tərəfindən SSRİ-nin qorunub saxlanması ilə bağlı "yeni ittifaq müqaviləsi" layihəsinin ortaya çıxarılmasına münasibətdə də özünü göstərdi. İmperiya iddialarından əl çəkə bilməyən SSRİ rəhbərliyinin hazırladığı bu layihə Azərbaycan xalqının milli müstəqillik və dövlətçilik ideyalarına daban-dabana zidd idi. Ən təəssüf doğuran hal isə ondan ibarət idi ki, layihə SSRİ Ali Sovetinin sessiyasında müzakirə olunarkən Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Sədri orada çıxış edərək sənədi müdafiə etmişdi. Bu isə müstəqillik əzmi ilə yaşayan Azərbaycan xalqından fərqli olaraq, respublikaya rəhbərlik edən bir qrup insanın hələ də imperiya boyunduruğunda yaşamaq istəyinin bariz ifadəsi idi.

Heydər Əliyev Naxçıvan MR Ali Məclisinin 1991-ci il yanvarın 14-də keçirilən sessiyasında bu məsələ ilə bağlı çıxış edərək yeni ittifaq layihəsinin milli maraqlara zidd olduğunu əsaslandırdı. O, bildirdi ki, Naxçıvan MR Azərbaycan Respublikasının ayrılmaz tərkib hissəsi olduğu üçün Ali Məclis bu barədə çox təfsilatlı, mükəmməl qərar qəbul etməli, onu tənqirdən salmadan Azərbaycanın və SSRİ-nin Ali sovetlərinə göndərməlidir. Əsaslandırılmalıdır ki, hansı səbəblərə görə bu layihəni qəbul etmirik və yeni ittifaq müqaviləsinə qoşulmağın əleyhinəyik." Bu məsələ ilə bağlı Heydər Əliyev 1991-ci il fevralın 5-də Azərbaycan Ali Sovetinin birinci sessiyasında da təklidə söz alaraq tarixi bir çıxış etdi. O öz çıxışında xüsusi uzaqgörənliklə "kommunist partiyası hakimiyyətinin sonunun çatdığı, SSRİ-nin tezliklə dağılacığı və respublikalarda başlanan müstəqillik mübarizələrinin qalib gələcəyinin dönməz bir proses olduğunu" xüsusi vurğuladı və öz mövqeyini tutarlı faktlarla əsaslandırdı.

Ali Sovetin 1991-ci il martın 7-də keçirilən sessiyasında Heydər Əliyev növbəti dəfə Azərbaycanın milli müstəqillik və suverenliyi məsələsinə qayıtdı, müstəqilliyin tarixi şans olduğunu və vacibliyini, ona çatmaq üçün, əsas vasitələri, demokratik dövlət quruculuğunun prinsiplərini göstərən tarixi çıxış etdi. O öz çıxışında onu da vurğuladı ki, respublika rəhbərliyinin imzalamamağına hazırladığı "yeni ittifaq müqaviləsi" Azərbaycan üçün tam yararsızdır. "Mən yeni ittifaq daxil olmağın və bunun üçün hər hansı referendum keçirməyən əleyhinəyəm. Bu, bütün seçicilərimin, deputatı olduğum Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatlarının yekdil fikridir. Azərbaycanın tam istiqlaliyyət, azadlıq, iqtisadi və siyasi müstəqillik yolu ilə gətməsinin tərəfdarıyam. Azərbaycan xalqı artıq bu yola çıxmışdır".

Dövlət müstəqilliyinin təmin olunması ilə bağlı Heydər Əliyevin bu çıxışı və sonrakı fəaliyyəti, uzaqgörən çağırışları həmişə olduğu kimi, yenə də Azərbaycan xalqı tərəfindən xüsusi rəğbətə, SSRİ və respublika rəhbərliyi tərəfin-

dənə ciddi hiddətlə qarşılandı. Rəsmi KİV-də Azərbaycanın müstəqil dövlətçiliyinə tərəfdar çıxanlara qarşı kampaniya başlatıldı, onları tənqid edər, yeni ittifaq müqaviləsinin guya çox əhəmiyyətli olması haqqında birtərəfli təbliğat aparıldılar. Xalqı hakimiyyət milli mənafeəlinə və siyasi etirazlarının əksinə olaraq, 1991-ci il martın 17-də "SSRİ-nin qorunub saxlanması ilə bağlı" Azərbaycanda saxta bir referendum da keçirdi və guya əhalinin 98 faizinin ittifaqın saxlanılmasına tərəfdar çıxması haqda mərkəzə yalan məlumat verdi. Amma sonrakı hadisələr göstərdi ki, 1990-cı ildən başlayaraq SSRİ-nin və kommunist idarəçiliyinin perspektivsizliyi, Azərbaycanın müstəqil, demokratik dövlət qurmasının mümkünlüyü və müstəqilliyi haqqında Heydər Əliyev uzaqgörən bəyanatları, bunu əsaslandıraraq siyasi baxışları öz işini görmüş, gələcək proseslərin gedişinə həlledici təsir göstərmişdir.

1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanın kommunist rəhbərliyinin müstəqillik və milli dirçəliş ideyalarına zidd mövqə tutmaqda davam etməsi, ölkənin hələ də kommunist partiyası tərəfindən idarə edilməsi respublikadaxili ictimai-siyasi gərginliyi gətdikcə artırır. Xüsusən 20 Yanvar hadisəsindən sonra respublikanın kommunist rəhbərliyinə və bütövlükdə kommunist partiyasına ölkə əhalisinin münasibətini həddən artıq məfi idi. Lakin mövcud hakimiyyət həm əhalinin münasibətini, həm də bütövlükdə sovet mənasından gedən proseslərin axarını nəzərə almaq istəmir və respublikada kommunist rejimini təkildə sürdürməyə çalışır. 1991-ci il avqustun 19-da Moskvada baş verən "Avqust qiyamı"ndan sonra Qorbaçov öz fərmanı ilə SSRİ Kommunist Partiyasının fəaliyyətini dayandırsa da, onun tərkib hissəsi olan Naxçıvan MR Ali Məclisinin 1991-ci il avqustun 26-da keçirilən sessiyasında Naxçıvan Partiya Komitəsi və onun bütün strukturları ləğv olunmuşdu. Ali Məclis Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1991-ci il sentyabrın 4-də növbəti qətiyyətli addım ataraq "Azərbaycan Kommunist Partiyasının və onun strukturlarının fəaliyyətinə münasibət haqqında" qərar qəbul etdi. Sənəddə Azərbaycan Kommunist Partiyasının, onun Mərkəzi Komitəsinin fəaliyyətinin yolverilməz olduğunu göstərildi, Ali Sovetdən xahiş edildi ki, ölkədə gedən demokratik proseslərə uyğun olaraq Azərbaycan Kommunist Partiyasının, onun Mərkəzi Komitəsinin fəaliyyətini dərhal dayandırmaq haqqında qərar qəbul etsin və qısa müddətdə partiyanın bütün təşkilatlarının əmlakının milliləşdirilməsi təmin olunsun.

Heydər Əliyevin istəyi o idi ki, ermənilərin xalqımıza qarşı ərazi iddiaları irəli sürdükleri və bu məqsədlə hərbi təcavüzə əl atdıqları bir vaxtda Azərbaycanı daxili qarşıdurmanın aradan qaldırılması, vahid ideya əsasında milli birlik və həmrəyliyin yaradılması, bütün əhalinin vahid məqsəd - müstəqil dövlətçilik və demokratik idarəçilik ətrafında birləşdirilməsi vəzifəsi öz həllini tapmalıdır. Bunun üçün ilk növbədə keçən illərdə xalqın gözündə özünü ifşa etmiş Azərbaycan Kommunist Partiyası buraxılmalı və onun yerində milli etimad hökuməti yaradılmalıdır. Bu məqsədlə Heydər Əliyev Ali Sovetin 1991-ci il avqustun 29-da keçirilən sessiyasında yenidən söz alaraq çıxış etdi. O bildirdi ki, Azərbaycan Kommunist Partiyası dərhal hakimiyyətdən getməlidir. Bu, Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının tərkib hissəsidir. Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası isə dağılmışdır..."

mübarizə dövründəki fəaliyyəti və Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması

Təbii ki, Heydər Əliyevin belə qətiyyətli fikirlər irəli sürməsi bütün xalqın istəyinə tam cavab versə də, o zamankı siyasi hakimiyyətin maraqlarına qətiyyətin uyğun deyildi. Həmin dövrdə öz seçicilərinin iradəsinin əleyhinə gedərək mövcud iqtidara yarınan bəzi deputatlar Ali Sovetin sessiyalarında Heydər Əliyevin çıxış etməsinə imkan verməyə çalışdılar. Amma sonrakı hadisələr göstərdi ki, respublika rəhbərliyi bu müdrik siyasətinin gətirdikə liderə çevrildiyi Azərbaycan xalqının milli azadlıq mübarizəsinin, müstəqil və demokratik dövlətçilik hərəkatının qarşısında tab gətirmək iqtidarında deyil. Respublika Ali Sovetin 1991-ci il avqustun 30-da "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpası haqqında" bəyannamə qəbul etmək məcburiyyətində qalması faktı bu həqiqəti bir daha sübut etdi. Həmin dövrdə Heydər Əliyev başda olmaqla Naxçıvan MR Ali Məclisi bu sənədi dəstəkləyərək bəyan etdi ki, Azərbaycan Respublikası bəyannamə ilə kifayətlənməli, özünün tam milli dövlət müstəqilliyini əldə etməli və mövcud SSRİ formatında yaradılacaq heç bir ittifaqa daxil olmamalıdır.

Müstəqilliklə bağlı bəyannamə qəbul etməkdən uzağa getmək istəməyən o zamankı Azərbaycanın kommunist rəhbərliyi Heydər Əliyevin siyasi qətiyyəti və günü-gündən xalq arasında, milli azadlıq hərəkatında artan nüfuzundan ciddi təşviş keçirir, görkəmli şəxsiyyəti ləkələmək üçün müxtəlif təxribatlara əl atırdı. Lakin bütün bu cəhdlər əbəs idi və respublika rəhbərliyi öz qərarlı niyyətinə nail ola bilmədi, əksinə, Heydər Əliyev 1991-ci il sentyabrın 3-də muxtar respublika deputatlarının yekdil qərarı ilə Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri seçildi. Bu hadisə bir tərəfdən Azərbaycan xalqında böyük sevinc hissi yaradaraq onları Heydər Əliyev apardığı müstəqil və demokratik dövlətçilik mübarizəsinə, ümummilli maraqların təmin olunması yolunda həyata keçirdiyi respublika səviyyəli tədbirlərə qoşulmağa ruhlandırdı, digər tərəfdən respublika rəhbərliyini Heydər Əliyevə qarşı daha kəskin addımlar atmağa, Naxçıvan MR Ali Məclisinin normal fəaliyyət göstərməsinə bütün vasitələrlə maneçilik törətməyə sövq etdi. Siyasi hakimiyyət tərəfindən idarə olunan bir çox qüvvələr ictimai rəyde belə bir fikir formalaşdırmağa çalışdılar ki, guya Ali Məclis Naxçıvan Muxtar Respublikasını Azərbaycan təcrübəsinə əsas götürərək Heydər Əliyev başda olmaqla muxtar respublikada həyata keçirilən demokratik proseslərə kölgə salmaq, Ümummilli Liderin Naxçıvanda başladığı və gətirdikə bütün Azərbaycanda vüsət alan milli azadlıq və müstəqillik mübarizəsindən xalqı çəkinməkdir.

Amma çox keçmədi ki, respublikanın siyasi hakimiyyəti Heydər Əliyev və demokratik dövlətçilik uğrunda aparılan mübarizənin qarşısında tab gətirə bilməyərək, 1991-ci il oktyabrın 18-də, nəhayət ki, "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiyası"nın qəbul edilməsinə razılıq verdi. 1991-ci il oktyabrın 19-da Azərbaycan Ali Sovetinin sessiyasına ünvanladığı müraciətdə bu hadisəni yüksək qiymətləndirən Heydər Əliyev qeyd etdi ki, "biz bu gün xoşbəxtlik ki, nəhayət, Azərbaycan Respublikasının ali hakimiyyət orqanı milli azadlıq niyyətlərimizin həyata keçirilməsi üçün ilk addım atdı. Azərbaycan xalqı tam əmin ola bilər ki, bütün Naxçıvan əhalisi milli azadlıq hərəkatı uğrunda başladığımız mübarizəni heç vaxt dayandırmayacaq və bundan sonra daha ezmli davam etdirəcəkdir".¹²

Bunun ardınca 1991-ci il dekabrın 5-də Naxçıvan MR Ali Məclisi qərar verərək həmin il martın 17-də SSRİ-nin qorunub saxlanması ilə əlaqədar Azərbaycanda keçirilən referendumun nəticələrini saxta elan etdi. Ali Məclisin atdığı mühüm addımlardan biri də Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ilə bağlı idi. Belə ki, Ali Məclisin 1991-ci il 16 dekabr tarixli qərarı ilə 31 Dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik və Milli Birlik Günü elan olundu, həmin günün hər il bayram edilməsi nəzərdə tutuldu. Qərarda dekabrın 31-nin Azərbaycan Respublikasında rəsmi qeyd edilməsi üçün qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Ali Sovetə təklif verilməsi də öz əksini tapmışdı.¹³

Bəhs olunan dövrdə müxtəlif ictimai-siyasi qüvvələrin hakimiyyət uğrunda ölmə-dürim mübarizəsi aparması və öz məqsədlərinə çatmaq üçün silahlı qarşıdurmalar, vətəndaş müharibəsi törətməsi Azərbaycan ciddi təhlükə ilə üz-üzə qoymuşdu. Ölkə əhalisi yaranmış ağır

və mürəkkəb vəziyyətdən çıxış yolunu yalnız müdrik dövlət xadimi Heydər Əliyev ali hakimiyyətə dəvət etməkdə gördü və bu istiqamətdə müxtəlif təşəbbüslərlə çıxış edirdi. Lakin respublika rəhbərliyi bu müdrik liderin hakimiyyətə gəlməsinə qarşı müxtəlif təşəbbüslər gördü. Belə ki, "Azərbaycan Respublikasının prezident seçkiləri haqqında" qanununa son beş il ərzində respublikada yaşamayan və yaşı 65-dən yuxarı olan şəxslərin namizədliyinə qadağan edən maddə əlavə etmişdi. Əslində bu qanun yalnız Heydər Əliyevin respublika rəhbərliyinə gəlməsinin qarşısını almaq üçün məqsədli şəkildə atılan addım idi. Buna etiraz əlaməti olaraq 1992-ci il aprelin 25-30-da Bakıda Ali Sovetin binası qarşısında keçirilən kütləvi xalq mitinglərində çıxış edənlər Heydər Əliyevin respublika prezidentliyinə namizədliyinin irəli sürülməsini məhdudlaşdıran maddənin qanundan çıxarılmasını, Milli Liderə qarşı təzyiqlər və təqiblərin dayandırılmasını, Ali Sovetin sessiyasının çağırılmasını və təcili tədbirlərin görülməsini tələb edirdilər. Analoji mitinq 1992-ci il mayın 5-də Naxçıvan MR, sonrakı aylarda Azərbaycanın digər bölgələrində də keçirildi. 1992-ci il mayın 18-də Ali Sovetin növbədən kənar sessiyasında parlamentin yeni sədrini seçmək məsələsinin müzakirəsi zamanı bir qrup deputat tərəfindən Heydər Əliyevin namizədliyi irəli sürüldü. Lakin Cəbhə-Müsavat qüvvələrini və keçmiş kommunist nomenklaturasını təmsil edən bir qrup şəxs bu təkliflərin həyata keçirilməsinə ciddi cəhdə mane oldu. Çünki onlar Heydər Əliyevin xalq arasındakı yüksək nüfuzunu, zəngin idarəçilik təcrübəsini qısqançlıqla qarşılayır və hesab edirdilər ki, onun Azərbaycanın rəhbərliyinə gəlişi onların hakimiyyətə yolunu bağlayacaq. Təəssüf ki, həmin dövrdə bu birliyin anti-Əliyev və antixalq mövqeyi parlamentdə üstünlük təşkil etdi.

1992-ci ilin mayında Azərbaycanın siyasi hakimiyyətində dəyişiklik baş verdi və Cəbhə-Müsavat qüvvələri kommunist partiyası hakimiyyətini əvəz etdi. Bu dövrdə ermənilər Dağlıq Qarabağda və Azərbaycanın digər bölgələrində işğalçılıq siyasətini günü-gündən genişləndirdi. Naxçıvanın Ermənistanla sərhəd kəndlərində vəziyyət xüsusilə ağır idi. Ermənilərin kəndlərə hücumları intensivləşir, doğma torpaqları uğrunda mübarizə aparan yerli insanlar şəhid olurdular. Azərbaycanın yeni hakimiyyəti Naxçıvanın müdafiəsinə kömək göstərmək əvəzinə yerli rəhbərliyə qarşı siyasi təzyiqləri artırır, ictimai-siyasi prosesləri nəzarətdən çıxarmağa cəhd edirdi. Mərkəzi hakimiyyətin yarıtmaz siyasəti və idarəçiliyi fonunda xalq arasında Heydər Əliyevə günü-gündən Milli Lider və XİLASKAR kimi baxırdılar. Xüsusən tanınmış ziyalılar Mütəllibov dövründə olduğu kimi, yeni iqtidarda antixalq və antidövlət siyasətinə, Naxçıvan MR rəhbərliyinin qərarlarına

öz çıxışlarında muxtar respublikanın ali hakimiyyət orqanının qanuni seçilmiş sədrini antikonstitusion, zorakı yollarla vəzifəsindən kənarlaşdırmağa çalışır, ona qarşı müxtəlif qanunsuz aksiyalar keçirirdilər. AXC-Müsavat hakimiyyəti 1992-ci il oktyabrın 24-də zorakı vasitələrlə Naxçıvan MR-də dövlət çevrilişinə cəhd göstərdi. AXC-yə məxsus yerli silahlı dəstələr mərkəzi hakimiyyətin dəstəyi ilə Naxçıvan MR Daxili İşlər Nazirliyinin, Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsinin binalarını zəbt etdi, xidməti vəzifə başında olan insanları fiziki və mənəvi təzyiqlərə məruz qoydu. Sözsüz ki, mərkəzi hakimiyyətin belə qanunazidd əməllərə əl atması Heydər Əliyevi milli maraqlara söykənən prinsipial və qətiyyətli mövqeyindən çəkindirə bilməzdi. Naxçıvanda dövlət çevrilişinə cəhd 1992-ci il oktyabrın 25-də Ali Məclisin fəvqəladə sessiyasında müzakirə edildi və dövlət çevrilişinə cəhd kimi qiymətləndirildi. Ali Məclis Naxçıvanda AXC-nin qanunsuz silahlı dəstələrinin ləğv olunması və onlara məxsus bütün silahlardan muxtar respublikada yerləşən Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin hərbi hissələrinə təhvil verilməsini tələb etdi.

Təbii ki, AXC-Müsavat hakimiyyətinin respublikanı gündən-günə uçuruma yuvarlayan yarıtmaz siyasət aparmasına davam etməsinə Azərbaycan vətəndaşları biganə qala bilməzdi. Bu məqsədlə 1992-ci il oktyabrın 16-da 91 nəfər ziyalı "Səs" qəzeti vasitəsilə Heydər Əliyevə müraciət etdi. Müraciətdə Azərbaycan hakimiyyətinin səriştəsizliyi ucbatından respublikada siyasi hərəmçərliyin gətirdikə darınlması və ictimai-siyasi proseslərin nəzarətdən çıxması, cəmiyyətdə cinayətkarlığın artması, vətəndaş qarşudurmalarının vüsət alması, ictimai-siyasi, mənəvi, iqtisadi böhranın gündən-günə dərinləşməsi faktı qeyd olunur, dövlət idarəçiliyində və iqtisadi sistemdə, hüquqi dövlət quruculuğunda real addımların atılmadığı, hakimiyyətin fərsiz kadr siyasətinin cəmiyyətin du-

rynaya bilər. Əgər belə partiya yaradılsa, onun fəaliyyətində fəal iştirak etməyə hazırdır.¹⁵

Beləliklə, 1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvan şəhərində Yeni Azərbaycan Partiyası təsis edildi və Heydər Əliyev onun sədri seçildi. Həmin gün YAP-ın qəbul etdiyi bəyannamədə partiyanın başlıca proqram məqsədlərinin dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, ərazi bütövlüyünün təmin olunması, demokratik hüquqi dövlətin yaradılması, sosial istiqamətli iqtisadiyyatın bərqərar edilməsi və s. ibarət olduğu göstərilmişdir. YAP təsis olunduqdan sonra tezliklə respublikanın bütün bölgələrində partiyanın təşkilatlanması prosesi başladı. Azərbaycan xalqının Heydər Əliyevin şəxsiyyətinə, dərin və uzaqgörən siyasətinə bəslədiyi sevgi və inamının nəticəsi idi ki, partiyanın sıraları sürətlə genişləndi. Lakin YAP-a respublika vətəndaşlarının kütləvi axını Cəbhə-Müsavat iqtidarını narahat etməyə başladı. Onlar bütün vasitələrlə partiyanın təşkilatlanması prosesinə maneçilik törədirdi, partiyanın yaranmasında iştirak edən insanları təqib edirdi və başqa təzyiqlərə əl atırdılar. Sonrakı müddətdə iqtidarı bu yanlış siyasəti son nəticədə Azərbaycan vətəndaş müharibəsi və dövlət müstəqilliyinin itirilməsi təhlükəsi ilə üz-üzə qoydu. 1993-cü il iyunun 4-də Gəncə şəhərində hökumət qüvvələri ilə ordu komandiri Sürət Hüseynovun silahlı dəstələri arasında hərbi toqquşma baş verdi. Naxçıvan MR Ali Məclisinin və Nazirlər Kabinetinin Rəyasət Heyəti Gəncə şəhərində baş verən hadisələrlə bağlı 1993-cü il iyunun 7-də bəyannamə verdi. Sənəddə Azərbaycanda faktiki olaraq vətəndaş müharibəsinin başlandığı bildirildi və bu, Azərbaycanın ağır və tarixən məsuliyyətli bir dövrdə baş verən dəhşətli hadisə kimi qiymətləndirildi.¹⁶

Respublikadakı ictimai-siyasi vəziyyətə nəzarətə tam itirildiyi görünən və hadisələrin sonrakı gedişindən ciddi təşviş keçirən AXC-Müsavat hakimiyyəti çıxış yolunu Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etməkdə gördü. Parlamentin 1993-cü il iyunun 15-də keçirilən iclasında Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçildi. Parlamentdəki ilk çıxışında Heydər Əliyev Ali Sovetin Sədri kimi qarşıda dayanıran bir çox vəzifələr haqqında danışıq. Onların sırasında dövlət müstəqilliyinin qorunması və möhkəmləndirilməsi; Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş torpaqların azad edilməsi; ölkədə demokratik inkişaf və siyasi plüralizmə nail olunması; dövlət quruculuğu prosesində demokratik prinsiplərin və qanunçuluğun təmin edilməsi; bazar iqtisadiyyatı sisteminin formalaşdırılması və inkişafı məsələsini xüsusilə qeyd etmək lazımdır.

Tarixi proseslərin sonrakı gedişi göstərdi ki, Heydər Əliyev həm Ali Sovetin Sədri, həm də sonrakı illərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi daim xalqına arxalanaraq və zəngin dövlətçilik təcrübəsinə, uzaqgörən siyasətinə söykənərək çox qətiyyətli, müdrik və effektiv idarəçilik həyata keçirdi. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini və milli inkişafını təmin etdi, respublikada demokratik dövlət quruculuğu, siyasi plüralizm, vətəndaş cəmiyyəti və bazar iqtisadiyyatı prinsiplərini dönməz hala gətirdi, ölkəni dinamik inkişaf yoluna çıxardı və öz adını xalqımızın dövlətçilik tarixinə müstəqil, demokratik Azərbaycan dövlətinin BANISI və LİDERİ kimi həkk etdi.

ƏLİ HƏSƏNOV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi-şöbə müdiri

¹ Bax: Qayıdış (1990-1993). Təkmilləşdirilmiş və yenidən işlənmiş ikinci nəşr. - Bakı, "Azərbaycan" nəşriyyatı, 2008, s.15

² 1990-cı il 20 Yanvar faciəsi ilə əlaqədar Azərbaycanın Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyində 1990-cı il yanvarın 21-də keçirilmiş yığıncaqda Heydər Əliyevin çıxışı // Heydər Əliyev. Şəxsi mövqə. - Bakı, "Azərbaycan" nəşriyyatı, 1994, s.3

³ Qayıdış (1990-1993). S.104

⁴ Azərbaycan SSR Prezidentinə, Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Sədrinə, Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin sədrinə, Azərbaycan SSR rəsmi mətbuat və informasiya vasitələrinin rəhbərlərinə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin müraciəti // Qayıdış (1990-1993). S.134

⁵ "1990-cı ilin yanvar ayında Bakı hadisələrinə siyasi qiymət verilməsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Qərarı // Qayıdış (1990-1993). S.148-150

⁶ Bax: Qayıdış (1990-1993). S.150-157

⁷ Yene orada, S.169

⁸ Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin birinci sessiyasında Heydər Əliyevin çıxışı // Heydər Əliyev. Şəxsi mövqə. S.6-14.

⁹ Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında Heydər Əliyevin çıxışı // "Səs" qəzeti, 15 mart 1991-ci il

¹⁰ Bax: Qayıdış (1990-1993). S.200-201

¹¹ Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında Heydər Əliyevin çıxışı // Qayıdış (1990-1993). S.182-183

¹² Yene orada, S.239

¹³ "31 Dekabr Dünya Azərbaycan Türklərinin Həmrəylik və Birlik Günü haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Qərarı // Qayıdış (1990-1993). S.274

¹⁴ Azərbaycan ziyalılarının Heydər Əliyevə müraciəti // Qayıdış (1990-1993). S.503-507

¹⁵ Heydər Əliyevin Azərbaycan ziyalılarının müraciətinə cavabı // Qayıdış (1990-1993). S.507-511

¹⁶ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin və Nazirlər Kabinetinin Rəyasət Heyətinin Bəyannaməsi // Qayıdış (1990-1993). S.797

YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASI

milli etimadın və siyasi həmrəyliyin ali ünvanıdır

Yeni Azərbaycan Partiyası:

xalqın birləşdirici qüvvəsi

Bələdiyyə seçkiləri YAP-ın növbəti siyasi uğuru kimi tarixə düşəcək

Əvvəli 1-ci səh.

Azərbaycanda milli mənafə və dövlətçilik maraqlarının təmsilçisi olmaq kimi müqəddəs amali özünün siyasi ideali, əsas strateji xətti seçən Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması tarixi zərurətdən irəli gəlir. Başqa sözlə, 1992-ci ildə YAP-ın siyasi meydana çıxması və Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bu təşkilata sədr seçilməsi respublikamızdakı gərgin siyasi-ictimai situasiyanın yaratdığı tələbatdan qaynaqlanan mühüm tarixi hadisə idi. Hakimiyyət dairələri YAP-ın yaranmasından narahat idilər. Ona görə hər addımda Heydər Əliyevə və onun rəhbərliyi ilə bir siyasi təşkilatda birləşmək istəyən insanlara süni maneçiliklər yaradılırdı. Amma bu yola qədem qoyan insanlar özamanı hakimiyyət dairələrinin YAP-ın yaranmasına göstərdikləri maneçiliklər, təzyiqlər qarşısında əyilmədilər.

1992-1993-cü illərin məlum hadisələri, ölkəni bürüyən siyasi böhran xalqı Heydər Əliyevi Bakıya - ölkənin taleyini həll etmək üçün çağırmağa vadar etdi. Beləliklə də tarixi proseslər Heydər Əliyevə ölkə rəhbəri, YAP-a isə hakim partiya statusu həvalə etdi. Heydər Əliyevin ali hakimiyyətə qayıdışı ilə Azərbaycanca müstəqil dövlətçiliyin əsaslarının formalaşması prosesi başlandı. Heydər Əliyevin uğurlu siyasi xətti YAP-da ölkənin siyasi səhnəsinin ön cərgəsinə çıxardı. Azərbaycan xalqı YAP-ı həm də Heydər Əliyev partiyası kimi qəbul etdi. Çünki bu təşkilat Ümummilli Liderin siyasi və ideoloji irsinin, dövlətçilik təcrübəsinin və quruculuq fəaliyyətinin harmoniyasını özündə əks etdirirdi. Beləliklə, Yeni Azərbaycan Partiyası siyasi müxalifətdən siyasi iqtidara gəldi.

1993-cü ildən hakim partiya qazanmışdı. YAP bu statusu qazandıqı ilk gündən proqramında qarşıya qoyduğu vəzifələrin icrasına, ictimai həyatın bütün sahələrində tərəqqiyə nail olmaq məqsədilə yüksək fəallıq nümayiş etdirməyə, Azərbaycanı düçar olduğu təhlükə və böhranlardan qurtarmaq üçün özünü məqsədyönlü fəaliyyətə başladı. Güclü lideri, mükəmməl proqramı, təkmil siyasi platforması, qətiyyətli mövqeyi sayəsində, digər tərəfdən, azərbaycançılıq və dövlətçilik mövqeyində durduğu üçün öz sıralarında yüz minlərlə üzvü birləşdirərək əli ümumxalq partiyasına çevrildi. Öz məramında və praktik fəaliyyətində demokratik prinsiplər, ümumbəşəri dəyərləri milli xüsusiyyətlərinin vəhdətinə, hüquqi dövlət, vətəndaş cəmiyyəti, sərbət iqtisadiyyatı yaratılmasına üstünlük verdi, güclü sosial müdafiə proqramı ilə fəaliyyət göstərməyə başladı.

2003-cü ildən sonra Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi yolunu layiqincə davam etdirən möhtəram Prezidentimiz İlham Əliyevin öten 16 ildəki əzmkar fəaliyyəti Azərbaycan onilliklərə bərabər inanılmaz bir inkişaf yolu keçməsinə təmin etməklə yanaşı, YAP-ın cəmiyyətdəki alternativsiz qüvvə statusunu möhkəmləndirdi. Bu mənada YAP-ın güclü siyasi partiya kimi özünü təsdiqləməsi həm də cənab İlham Əliyevin yüksək liderlik keyfiyyətləri ilə şərtlənir.

Azərbaycan tarixində indiyə qədər 700 mindən çox üzvü olan siyasi təşkilat olmayıb. Bu, insanları YAP-a, partiyanın yaradıcısı Ulu Öndər Heydər Əliyevin zəngin siyasi irsinə, YAP-ın sədri, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətə münasibəti, Azərbaycandakı ictimai-siyasi duruma verdikləri yüksək qiymətin göstəricisidir.

Prezident İlham Əliyev YAP üzvlərinin cəmiyyətdə gedən siyasi və iqtisadi proseslərdə nümayiş etdikləri fəallığı yüksək qiymətləndirməklə bərabər bu yönündəki fəaliyyəti daha da genişləndirməyi məqsəduyğun sayır. Dövlət başçısı ölkəmizin əldə etdiyi bütün uğurların müəllifinin mövcud iqtidar, eyni zamanda, hakimiyyətin siyasi istinadgahı olan YAP olduğunu bildirib. Hakim partiyanın cəmiyyətdə böyük nüfuz sahibi olduğunu və onun üzərində şərəfli missiya da-

olan böyük etimadı, inamı və ölkəmizdə həyata keçirilən siyasətin uğurlarıdır. Bütün bunlar Azərbaycan seçkilərinin siyasi ovqatının formalaşmasının əsasını təşkil edir və seçkilər zamanı YAP-ın namizədlərinin lehinə verilən səsərdə öz əksini tapır.

Qarşıdan bələdiyyə seçkiləri gəlir. Seçkilər dekabrın 23-nə təyin edilib. Ötən seçkilərdə olduğu kimi, bu seçkilərdə də YAP fəal iştirak edəcək. Hazırda seçki kampaniyası çərçivəsində namizədlərin irəli sürülməsi və onların qeydə alınması üçün seçici imzalarının toplanması mərhələsi başa çatmaq üzrədir. YAP-ın yerli strukturları bu mərhələdə uğurla fəaliyyət göstərməkdədirlər.

Bir statistikani diqqətə çatdırmaq istəyirəm. 2009-cu ilin seçkilərindən sonra bələdiyyələrə seçilmiş üzvlər arasında qadınların sayı 22 faiz, gənclərin sayı isə 25 faiz artmışdır. 2014-cü ildə keçirilən bələdiyyə seçkiləri nəticəsində isə 2009-cu ilə müqayisədə qadınların sayı 8,9 faiz, gənclərin sayı isə 9,2 faiz artmışdır. 2015-ci ilin yanvar ayında bələdiyyələrdə yeni seçilmiş tərkiblərin birinci iclasları keçirilərək bələdiyyə sədrliyi seçilmiş, ötən seçkilərdə müqayisədə sədrliyi arasında qadınların sayı 13,5 faiz, gənclərin sayı isə 10,4 faiz artmışdır. Keyfiyyət tərkibinin gücləndirilməsi bələdiyyələrinin fəaliyyətinin məzmununa yeni mərhələsinin əsasını qoymuşdur.

Ayrıca qadınlarla gəldikdə, 1999-cu ildə keçirilən ilk bələdiyyə seçkilərində qadınların iştirakı çox zəif olsa da, seçkidən-seçkiyə bələdiyyələrdə onların mövqeyi möhkəmlənməyə doğru irəliləyib. Müqayisə üçün qeyd edə bilərəm ki, 2004-cü ildə keçirilən bələdiyyə seçkilərində bələdiyyə üzvü olan qadınların sayı 4 faiz idisə, 2009-cu ildə keçirilən seçkilərdə 26,5 faiz bələdiyyə üzvü qadın seçilib. 2014-cü ildə isə bu rəqəm bir qədər də artıb və bələdiyyə üzvü qadınların sayı ümumi üzvlərin 35 faizinə bərabər olub. Eyni zamanda, bələdiyyələrdə rəhbərlik edən qadın sədrliyin sayı da artıb.

Olduqca sevindiricidir ki, istər bələdiyyə üzvləri, istərsə də sədrliyi arasında xüsusən YAP-ı təmsil edən gənclərin sayı seçkidən-seçkiyə artıb. Bu da onu göstərir ki, bələdiyyə orqanlarında gənclər və qadınların təmsil olunması YAP-ın müəyyən etdiyi seçki proqramının əsas istiqamətlərindən biridir. Ona görə də bələdiyyə seçkilərində YAP-ın namizədləri müəyyən edilərkən qadınlarla və gənclərə kifayət qədər yer ayrılır. Bu da ölkəmizdə həyata keçirilən gənclər və qadın siyasətlərinin bariz nü-

münəsi və davamı kimi səciyləndirilə bilər.

Həqiqətən, YAP-ın sıralarında yalnız say etibarilə çoxlu gənclər və qadınlar birləşməyib. Eyni zamanda, bu təbəqədən kifayət qədər yüksək intellekt sahibi olan, vətənpərvərliyi ilə seçilən, yüksək biliklərə malik, mənimləmiş, fəallığı ilə nümunə olan insanlar cəmləşib.

Təcrübə göstərir ki, bələdiyyələrdə təmsil olunan qadınlar və gənclər yerli idarəetmə orqanlarının qarşısında duran vəzifələrin yerinə yetirilməsində kifayət qədər fəaldırlar. Ölkəmizdəki inkişaf prosesləri fonunda bütün sahələrdə olduğu kimi, yerli demokratiyanın qurulmasında, yerli qərarların qəbulətmə prosesində bu təbəqədən olan vətəndaşların fəaliyyətləri diqqətə calb etməkdədir. Reallıq da ondan ibarətdir ki, qadınların və gənclərin bələdiyyələrdəki fəaliyyəti kifayət qədər qaneedicidir. Bunun da səbəblərindən biri onların təşəbbüskarıqları, işə daha məsuliyyətlə yanaşmalarıdır. Eləcə də vətəndaş-bələdiyyə münasibətlərinin inkişafında qadınların və gənclərin rolu təqdirəlayiqdir.

YAP-ın böyük insanı, təşkilatı, ideoloji resursları var. Partiyamız öz sıralarında 742 min insanı birləşdirir. Bu vətəndaşların hər bir seçicidir və eyni zamanda seçki kampaniyasının aparılmasında, namizədlərin təsviqatının həyata keçirilməsində yaxından iştirak edirlər. YAP-ın cəmiyyətdə insanları inandırığı bir siyasi təşkilat olması isə bizim ideoloji resursumuzdur. İctimai fəallığı, insanların maraqlarına uyğun şəkildə fəaliyyət göstərməyimiz və bu fəaliyyətin nəticəsinin vətəndaşlar tərəfindən müsbət qiymətləndirilməsi YAP-ın inamı şərtilərindən, eləcə də seçkidə uğurumuzun təmin edən əsas amillərdən biridir.

Bütün bunlarla yanaşı ən əsas resursu xüsusi qeyd etmək istəyirəm. YAP-ın bütün lükdə seçki taktikası və seçki kampaniyası məhz bu resursa söykənir. Bu, Azərbaycan Prezidenti, YAP sədri cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin insanlar tərəfindən birmənalı şəkildə dəstəklənməsi və bu siyasət nəticəsində əldə olunan uğurların yüksək qiymətləndirilməsidir. Cənab İlham Əliyevin nüfuzu, cəmiyyətdəki hörmət və ehtiramı, həyata keçirdiyi siyasətin dəstəklənməsi onun rəhbərlik etdiyi partiyanın qarşıdan gələn seçkilərdə ən əhəmiyyətli resursudur. Ona görə də bələdiyyə seçkilərində YAP-ın davamlı siyasi uğuru kimi tarixə düşəcəkdir.

Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasının 27-ci ildönümü tamam olur.

1992-ci il noyabrın 21-də xalqımızın dahi oğlu Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə YAP-ın təsis olunması müstəqil Azərbaycanın gələcək tarixində mühüm rol oynayan siyasi hadisə idi. Məqsədi, məramı ölkəni düşüdü böhranlı vəziyyətdən xilas etmək, Azərbaycan dövlətçiliyini yaşımaq, bəynəlxalq birlikdə yerini möhkəmləndirmək, milli maraqları qorumaq, xalqı işıqlı gələcəyə aparmaq olan YAP tezliklə qurtuluşun, müstəqilliyin və tərəqqinin simvoluna çevrildi. Beləliklə, YAP-ın yaranması Azərbaycanın siyasi həyatına canlanma və yeni nəfəs gətirdi.

Müstəqilliyimizin ilk illəri tariximizə qanlı-qadaldı dövr kimi həkk olunub. Çünki həmin dövrdə hakimiyyətdə bir-birini əvəz edən iqtidarlər təzəcə qazanılmış müstəqillik və yeni siyasi-iqtisadi formasiyaya keçid şəraitində öz vəzifə və məsuliyyətlərini anlama bilmirdilər. Elə bunun nəticəsi olaraq Azərbaycanca ağır siyasi, iqtisadi və sosial böhran yaranmışdı və vəziyyət elə həddə gəlib çatmışdı ki, hələ kövrək olan müstəqilliyi yenicən itirilmək təhlükəsi qarşısında qalmışdı. Təbii ki, ölkənin düşüncə böhranlı vəziyyətə, baş alıb gedən kaos, anarxiya, özbaşnalıq işıqlı sabahını, aydın gələcəyini, müstəqilliyi və dövlətçiliyini düşüncən hər kəsi dərinlən narahat edirdi. Müstəqilliyindən bəhrələnməyən, Qarabağda erməni işğalı, təxribatlarla üzləşən, vətəndaş müharibəsi ərafında olan respublikamız ümidəsizlik ovqatında idi. Məhz buna görə də Azərbaycanın taleyini düşüncə insanları ölkəni böhrandan çıxara biləcək yeni bir partiya yaratmaq təşəbbüsü ilə çıxış etdilər və bu məqsədlə təcrübəli dövlət xadimi Heydər Əliyevin ətrafında birləşdilər. Çünki hər kəs birmənalı olaraq hesab edirdi ki, Azərbaycanı məhv olmaqdan xilas edə biləcək yeganə şəxsiyyət məhz Heydər Əliyevdir. Yüz minlərlə vətəndaş məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaradacağı və rəhbərlik edəcəyi yeni siyasi gücdə təmsil olunmağı arzulayırdı. Bu mənada 27 il əvvəl Yeni Azərbaycan Partiyası məhz xalqın və zamanın tələbi, sosial və siyasi sifəti olaraq yarandı.

YAP-ın təsis olunması və meydana çıxması respublikamızın siyasi həyatında şimşək kimi çaxdı. Heydər Əliyevin qədrini yaxşı bilən, onu düzgün qiymətləndirməyi bacaran vətəndaşlar kütləvi şəkildə YAP-ın sıralarına qoşular, rayonlarda könüllü şəkildə təşkilatlandırdılar. Artıq təsis konfransından bir neçə ay sonra partiyanın sıralarında on minlərlə üzv var idi. YAP müxalifət partiyası kimi yarandı, məramını, məqsədini və fəaliyyət platformasını elan etdi. Bütün bunları hələ təsis konfransında Ulu Öndər Heydər Əliyev proqram xarakterli nitqində müəyyən etmiş və istiqamətləri göstərmişdi. YAP müxalifət partiyası olaraq siyasi meydana çıxsada, bu gün özünü müxalifət hesab edən bir sıra partiyalardan fərqli olaraq, Azərbaycanın dövlətçiliyinə, ölkənin milli maraqlarına qarşı müxalifətdə deyildi. YAP

o vaxt hakimiyyətə hərbi çevriliş yolu ilə gələn, respublikanı idarələnməz vəziyyətə salan, Ermənistanla müharibədə hərbi üstünlüyü əldən verən, hələ bərkiməyən müstəqilliyi məhv etmək təhlükəsi qarşısında qoyan hərbi-siyasi qarağürhə qarşı müxalifətdə idi. Ona görə ki, bütün xalq və ictimaiyyət həmin qüvvələrə qarşı bəriməz idi.

1993-cü ilin iyun ayında ölkədə baş verən Azərbaycanın gələcək müqəddəratını müəyyən edən hadisələr kimi tarixə düşdü. Həmin hadisələri planlaşdırılan fikrincə, Azərbaycanın müstəqilliyi məhv olmalı və ölkə parçalanmalı idi. Həmin ağır, qanlı-qadaldı günlərdə xalqımız tarixi və müdrik addım ataraq təklid Heydər Əliyevi Bakıya çağırdı. Məhz Heydər Əliyevin iyunun 9-da Bakıya gəlişindən sonra baş verən proseslər müstəqilliyimizin qorunmasını təmin edən əsas faktor oldu. Azərbaycan dövlət kimi məhv olmaqdan qurtuldu.

Biz gənclər Azərbaycanın müasir tarixində, oxuduqlarımızdan, eşitdiklərimizdən bilir ki, xalqın təkidli tələbi ilə 1993-cü ilin iyununda Naxçıvandan Bakıya gələn Heydər Əliyevin 1993-cü ilin oktyabr ayının 3-də Azərbaycan Prezidenti seçilməsi ilə ölkəmizin və eləcə də YAP-ın həyatında yeni mərhələ başladı. Çünki Heydər Əliyevin ölkə Prezidenti seçilməsi ilə YAP sivil siyasi mübarizə yolu ilə hakim partiya qurulmuşdu. Bu, Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk dövrü üçün olduqca mühüm siyasi hadisə idi. Çünki buna qədər hakimiyyətə gələnlər öz məqsədlərinə silah gücünə nail ola bilməmişdilər. Heydər Əliyevin Prezident seçilməsi bütün Azərbaycan xalqının seğimini alovlandırdı. Çünki xalq gözlə bilirdi ki, məhz Heydər Əliyev ölkəni bütün təhlükələrdən xilas edə bilər. Xalq öz müdrik oğluna inam və dəstəkləyirdi. Tarixi gedişat Azərbaycan xalqının öz istək və tələbində yönəldiyini, Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etməklə ən düzgün addım atıldığını sübuta yetirdi.

Bu gün böyük ictimaiyyətə qürur hissi duyuruq ki, Azərbaycan xalqını o ağır günlərdə məhz Ümummilli Lider Heydər Əliyevə və onun yaradıcısı olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasına olan inam səfərbər etdi. Həmin inam bugünkü sabitliyin, əmin-amanlığın hökm sürdüüyü günlərə gətirib çıxardı.

Son 16 ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin yolunu layiqincə davam etdirən Prezident İlham Əliyevin uğurlu fəaliyyəti, iqtisadi siyasəti nəticəsində Azərbaycan qısa müddətdə möhtəşəm inkişaf yolu keçib. Təbii ki, cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə əldə edilən hər bir nailiyyət həm də Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətdəki alternativsiz qüvvə statusunu möhkəmləndirib. Bu baxımdan YAP-ın hakim partiya kimi cəmiyyətdəki uğurları həm də Prezident İlham Əliyevin fəaliyyəti fonunda nəzərdən keçirilir. Bu gün Azərbaycanın inkişafı istiqamətində əldə olunan tarixi uğurlar həm Ulu Öndər Heydər Əliyevin, həm də ölkə Prezidenti, YAP-ın sədri cənab İlham Əliyevin siyasi üzvlərinin fəaliyyəti və onların birliyi ilə bağlıdır.

Onu da xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, 1993-cü ildən indiyədək keçirilmiş bütün seçkilərin qalibləri məhz YAP üzvləri olublar. Bu qələbələrin kökündə dayanan başlıca amil Ulu Öndər Heydər Əliyevin və onun layiqli siyasi davamçısı olan Prezident İlham Əliyevin ölkədə həyata keçirdiyi siyasət, bu siyasətin Azərbaycanın inkişafına yol açması, ölkənin iqtisadiyyatının, sosial həyatının əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi, simasının yenilənməsi, müasirləşməsi bugünkü iqtidarın insanlar tərəfindən dəstəklənməsidir. Ulu Öndər, daha sonra Prezident İlham Əliyevin YAP-ın sədri olması və xalqın öz rəhbərlərinə etimadı seçkilər zamanı YAP-a verilən səsərdə daim ifadəsinə tapıb.

Məhz bundan irəli gələrək cənab İlham Əliyevin sədri olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının sıraları gətirdikcə daha da artmaqdadır. Hazırda partiyanın sıralarında 742 min nəfərdən çox insan birləşir. Bu, dövlət başçısına, YAP-ın sədrinə olan dərin inamdan və bəslənən ümidlərdən irəli gəlir. Üzvlərinin sayına görə YAP həm də haqlı olaraq Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi gücü statusunu daşıyır.

Prezident İlham Əliyev YAP-ın İdarə Heyətinin üzvləri ilə görüşlərinin birində bildirdi ki, hər bir partiya üzvü Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həyata keçirməyi ali ideallarını, müqəddəs arzularını gerçəkləşdirmək üçün əldən-gələn etməli, dövlətçiliyimizin inkişafına və tərəqqisinə daim xidmət göstərməlidir. Biz bu gün bunları Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESKO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyətində qəbərək görürük.

Mehriban Əliyevanın Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini olması ilk növbədə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentinin partiyanın cəmiyyətdəki nüfuzunun yüksəlməsinə verdiyi əvəzsi təhəllülərlə şərtlənir. Mehriban xanım Əliyevə sədr müavini kimi Yeni Azərbaycan Partiyasının inkişafında və cəmiyyətdəki nüfuzunun daha da yüksəlməsinə mühüm rol oynayıb. Bu gün YAP üzvləri Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın ölkəmizdə sosial məsələlərin yoluna qoyulması istiqamətində fəaliyyəti yüksək qiymətləndirir və bu prosesə öz təhəllülərini bəriməzə çalışırlar.

YAP öz sıralarında cəmiyyətin bütün təbəqələrini birləşdirir. Ən mühümü odur ki, partiya üzvlərinin əsas hissəsinin gənclər təşkilidir. Qeyd edim ki, hazırda Azərbaycanca 300-dən çox gənclər təşkilatı fəaliyyət göstərir. Dövlətin bu sahədə siyasətinin yaratdığı şərait nəticəsində ortaya çıxan imkanlardan bəhrələnməyən gənclərin böyük qismi isə YAP-da birləşib. Bu mənada YAP Gənclər Birliyi tək Azərbaycan deyil, həm də bütün Cənubi Qafqazın ən böyük gənclər təşkilatıdır.

YAP üzvü olan gənclər Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideallarını, ölkəmizin bugünkü uğurlarını fəal şəkildə təbliğ edərək Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşiblər. Eyni zamanda, YAP-ın Gənclər Birliyi Azərbaycanın bütün sahələrində baş verən proseslərdə ön mövqedə durur. İstər ictimai-siyasi, istərsə də sosial-iqtisadi sahələrdə orijinal layihələrlə öz sözünü deyən YAP üzvü olan gənclər dövlətin biziylə olan diqqət və qayğısının ayıni sübutlarını nümayiş etdirirlər.

Hər bir uğurlumuz təsdiq edir ki, YAP Ulu Öndər Heydər Əliyevin əbədiyaşar ideallarının daşıyıcısı kimi ölkədə özünü aparıcı mövqeyini daha da möhkəmləndirməkdədir. Partiyanın gətirdikcə daha çox nüfuz qazanaraq cəmiyyətimizin əsas siyasi qüvvəsi, hakim partiya statusunu özündə saxlaması da yaradıldığı dövrdə olduğu kimi, tarixi zərurətin ifadəsidir. Ona görə YAP bundan sonra da Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideallarını, məqsəd və məramlarını rəhbər tutaraq Azərbaycanın inkişafına, dövlətçiliyimizin qüdrətlənməsinə, xalqın sosial rifahının daha da yüksəlməsinə xidmət edəcək, ölkə və vətəndaşlarımızın alternativsiz siyasi etimadını olaraq layiqincə fəaliyyət göstərəcək.

Sadiq ƏLİYEV,
YAP Xəzər Rayon Gənclər Birliyinin sədri

Aytac ƏLİYEV,
YAP Gənclər Birliyinin sədr müavini

Mayın 8-i idi... Havanın qaş-qabağı yerlə gedirdi. Sanki, göylər yer üzünə qalın bir pərdə çəkmişdi, hər yer qaranlıq idi, göz-gözü görmürdü. Elə bil ki, Şuşa dağlarının başı üzərindəki duman yürüyərək Bakı, Xəzər dənizini dövrəyə almışdı...

Və bu zaman Xəzərin qoynunda üzən "Citadel" adlı gəminin heyəti elə indicə aldığı məşum bir xəbərlə bağlı qızğın müzakirə aparırdılar. Dənizdə olan "İsrafil Hüseynov" borudüzən gəmisində yanğın baş vermişdi və indi oradakı insanların təcili köməyə ehtiyacı vardı. Amma qatı duman şəraitində həmin gəmiyə yan almaq çox təhlükəli idi. Buna baxmayaraq kapitan bir an belə təرددü etmədən son qərarını verir. Vəziyyət nə qədər çətin olsa da, onlar insanların həyatını xilas etməyə yollanacaqlar...

Qəhrəmanlıq zaman, məkan məfhumunun fəvqındadır...

Ruhu ucadır qəhrəmanların...

Bəşəriyyət aşığı olurlar, yaradılışın, insanlığın var olmasındır qayaları...

Amalları can qoyub, can verib, can yaşatmaqdır... Bir an belə düşünmədən bu uğurda ölümün gözünə dik baxmaq, ona meydan oxumaqdır...

Adətən belə qəhrəmanlara ən çox filmlərdə aşına oluruq, düşüncük ki, onlar rejissorun təxəyyülündən yağrılıblar...

Amma yanılırq...

Zaman hər an əsl qəhrəmanlar yetişdirir...

Yalnız nağıllarda, əfsanələrdə, tarixin dərin qatlarında axtarmamalıyıq onları...

Ətrafımızdadırlar, realdırlar...

Vətən uğrunda canından keçərək təbşəşinə düşməne dağ çəkən şanlı qəhrəmanımız Mübariz İbrahimovun müasirləri deyilikmi?!

Bəli, saysızdır Azərbaycanın belə vətənpərvər, cəsur, qorxmaz, darda qalmanın imdadına yetən uca könüllü övdlərini...

Elə bu yazıda da belə qəhrəmanlarımızdan bir neçəsi barədə söhbət açacağıq...

Təhlükəli olduğunu bilsək də, bir an təرددü etmədik...

Bu il may ayının 8-də "SAIPEM" şirkətinin Xəzər dənizində borudüzmə əməliyyatları üçün istismar olunan "İsrafil Hüseynov" gəminin borudüzmə zonasında texnoloji avadanlıqların birində baş verən qəza nəticəsində yanğın olmuşdu. "SAIPEM" şirkəti tərəfindən əməliyyat işləri aparılan gəmidə hadisə nəticəsində 14 nəfər müxtəlif dərəcəli yanğın xəsərətləri almışdı. Həmin yaralıların sağ-salamat təhlükəsiz əraziyə və oradan da Bakı limanına çatdırılması isə "Citadel" gəminin heyətinin şücaəti nəticəsində olmuşdu...

Gəminin kapitanı Elbrus İsmayılov qəza baş verən həmin günü belə xatırlayır: "Mayın 8-i biz tapşırıq almışdıq ki, tədqiqat yerinə gedək. Havada qatı duman var idi. Bu zaman "İsrafil Hüseynov" gəmisindən məlumat gəldi ki, təcili bizə yaxınlaşın. Biz bu barədə rəhbərliyə məlumat verdik ki, adıçəkənlər onlara yaxınlaşmağımızı istəyirlər. Rəhbərlik isə göstəriş verdi ki, yaxınlaşın, amma havanın qatı duman olmasını nəzərə alın, tam təhlükəsizliyə riayət edin. Əslində biz onlara yaxınlaşanda bildirdik ki, vəziyyət necədir. Sonra məlumat aldıq ki, gəmidə yanğın baş verib və zərərçəkənlər var. Bu barədə ardıcıl olaraq aidiyyəti qurumlara məlumatlar çatdırılmağa başladıq".

E.İsmayılov söyləyir ki, həmin zaman Dövlət Dəniz Agentliyindən də göstəriş gəldi ki, xilasetmə zamanı tam təhlükəsizliyə riayət olunsun. Verilən tapşırıqlar məsuliyyətlə, təhlükəsiz şəkildə yerinə yetirilsin. Əsas da ekipaj üzvlərinin təhlükəsizliyi təmin olunsun. Çünki qatı duman idi və görünüş sadəcə 5 metrə qədər idi: "Verilən təlimatı uyğun olaraq öz işlərimizi görməyə və xilasetmə əməliyyatı aparmağa başladım".

Kapitanın sözlərinə görə, bu zaman onların öz həyatları üçün də təhlükə olub: "Həyəcanlı idim, çünki o gəminin vəziyyəti barədə heç nə bildirmirdik. Partlayış baş verərdi, biz də xəsarət yetirə bilərdik. Həm də ki, gəminizin bordunda Azərbaycan vətəndaşları ilə yanaşı, əcnəbilər də var idi. İstəmədik ki, onları da təhlükəyə atım. Ümumiyyətlə, məqsədim o

Dalğalarla döyüşən qəhrəmanlar

idi ki, heyətin heç bir üzvü təhlükə ilə üzləşməsin".

Amma bu məsələlərə baxmayaraq, insanların həyatını xilas etməyə üstünlük verdik. Çünki bu, biz dənizçilərin qarşısında duran ən böyük məsuliyyətdir, bəzən. O zaman 1 nəfərin vəziyyətinin pis olması barədə məlumat verdilər. Elə bir yol seçməli idik ki, sahile təhlükəsiz və tez çatmaq. Tam gücümüzle bütün bu məsələləri həll etmək üçün çalışdıq. Allaha şükür ki, buna da nail olduq. Gəmidə heç bir ölüm hadisəsi olmadı. Biz onları verilən tapşırıqda uyğun olaraq təhlükəsiz zonaya çatdırdıq".

"O gün getsin, gəlməsin. Həmin gün Şuşanın işğalı ilə əlaqədar tədbir keçirmişdik, hamımız kədərli idik və bu hadisə ilə də üst-üstə düşməsi əhvalımızı təmamilə korlamışdı. İndi də həmin anları xatırlayanda pis oluram, həyəcanlanıram" deyər E.İsmayılov əlavə edir.

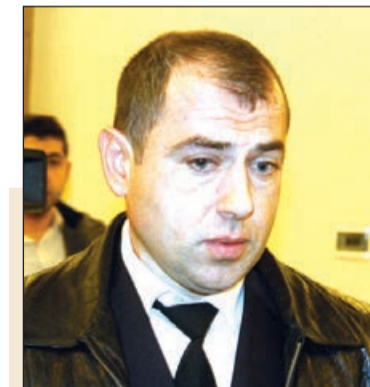
Əmrinizdəyik, cənab kapitan!

Gəmidə elektrik mühəndisi işləyən Ramin Ələsgərov bildirir ki, xilasetmə əməliyyatında əlindən gələn hər şeyi etməyə çalışıb, bunu bir dənizçi borcu bilib: "Təkcə mən yox, Azərbaycanın bütün mərəd övdləri bu addımı atırdı. Təhlükədə olanı xilas etmək bizim qanımızdadır. Bütün dənizçilərimiz dəfələrlə bundan da çətin vəziyyətlərdə eyni addımı atırdılar. Özlərinin ölüm təhlükəsi olsa belə, mütləq köməyə tələsiblər, nə qədər insanlar xilas ediblər. Əminliklə deyirəm ki, dənizçilərimizin hamısı bu əhvali-ruhiyyədə tərbiyə alıblar".

R.Ələsgərov qeyd edir ki, kapitanların bu cür havada məsuliyyətli addım atıb gəmi ilə hadisə yerinə yan alması əsl möcüzə idi: "Amma o, insan həyatının xilasını üçün bu təhlükəni gözü ağı. Bütün heyət də onun əmrini icra edərək insanların köməyinə çatdı".

Matros Ruslan Babayev deyir ki, gəmi heyəti olaraq arzuolunmaz hadisəyə görə əllərindən gələni etməyə çalışıblar: "Hər birimiz bildirdik ki, əslində ora yaxınlaşmaq təhlükəsizlik baxımından düzgün deyildi. Amma bu, bizim insanlıq və vəzifə borcumuz idi".

Motorçu Elnur Xəlilov da qəhrəman xilasedicilərin arasında olub: "Hava şəraitinə görə xilasetmə əməliyyatı çətin idi, amma öhdəsindən gəldik. Yaralıların hər birini xilas etdik, onları öz otaqlarımıza yerləşdirdik, mənəvi dayaq durduq. Ailələrinə sağ-salamat qayıtmaları üçün əlimizdən gələni etdik. Ne xoşbəxtəm ki, o insanların sağ qalmasında mənim də kiçik əməyim var".

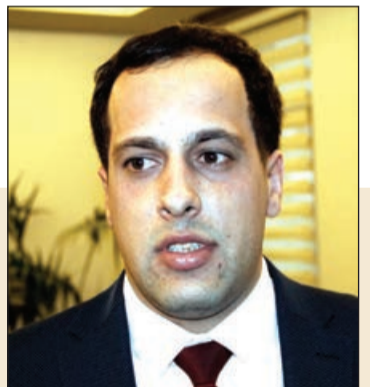
Elbrus İsmayılov, gəminin kapitanı:

- Həyəcanlı idim, çünki o gəminin vəziyyəti barədə heç nə bildirmirdik. Partlayış baş verərdi, biz də xəsarət yetirə bilərdik. Həm də ki, gəminizin bordunda Azərbaycan vətəndaşları ilə yanaşı, əcnəbilər də var idi. İstəmədik ki, onları da təhlükəyə atım. Ümumiyyətlə, məqsədim o idi ki, heyətin heç bir üzvü təhlükədə olmasın.

Ramin Ələsgərov, gəmidə elektrik mühəndisi:

- Təhlükədə olanı xilas etmək bizim qanımızdadır. Bütün dənizçilərimiz dəfələrlə bundan da çətin vəziyyətlərdə eyni addımı atırdılar. Özlərinin ölüm təhlükəsi olsa belə, mütləq köməyə tələsiblər, nə qədər insanlar xilas ediblər. Əminliklə deyirəm ki, dənizçilərimizin hamısı bu əhvali-ruhiyyədə tərbiyə alıblar.

Ruslan Babayev, matros:

- Gəmi heyəti olaraq arzuolunmaz hadisəyə görə əlimizdən gələni etməyə çalışdıq. Hər birimiz bildirdik ki, əslində ora yaxınlaşmaq düzgün deyil. Amma bu, bizim insanlıq və vəzifə borcumuz idi.

Elnur Xəlilov, motorçu:

- Hava şəraitinə görə xilasetmə əməliyyatı çətin idi, amma öhdəsindən gəldik. Yaralıların hər birini xilas etdik, onları öz otaqlarımızda yerləşdirdik, mənəvi dayaq durduq. Ailələrinə sağ-salamat qayıtmaları üçün əlimizdən gələni etdik. Ne xoşbəxtəm ki, o insanların sağ qalmasında mənim də kiçik əməyim var.

Şücaətlərinə yüksək qiymət verildi

Qeyd etdiyimiz kimi, gəminin kapitanı Elbrus İsmayılovun rəhbərliyi altında 17 nəfərdən ibarət gəmi heyəti hadisə zamanı yaralıların xilas edilməsində zamanı şücaət göstərirdilər. Şücaətli qəhrəmanlıq diqqətdən yayınmayıb...

Ötən gün Dövlət Dəniz Agentliyində gəmi heyətinin döş nişanı

və fəxri fərmanlarla təltif etmə mərasimi təşkil edildi. Görüşdə çıxış edən Dövlət Dəniz Agentliyinin direktoru Qüdrət Qurbanov iştirakçılara may ayında "SAIPEM" şirkətinin Xəzər dənizində borudüzmə əməliyyatları üçün istismar olunan "İsrafil Hüseynov" gəmisində baş verən partlayışla bağlı məlumat verdi. Direktor söylədi ki, hadisə barədə məlumat Dövlət Dəniz Agentliyinin Milli Mərkəzinə daxil olan andan etibarən xilasetmə əməliyyatlarının koordinasiyası, aidiyyəti qurumların hadisənin

nəticələrinin aradan qaldırılmasına cəlb edilməsi istiqamətində təxirəsalınmaz tədbirlərin həyata keçirilməsi Milli Mərkəzin təcrübəli kapitanları tərəfindən təmin edilmişdir. "BUE CASPIAN LTD" şirkətinin Azərbaycanlı nümayəndəliyinin rəhbərliyinə rəsmi müraciət ünvanlanaraq qəzada xəsarət alanların xəstəxanaya çatdırılması istiqamətində həyata keçirilən təxirəsalınmaz tədbirlər, dənizçilərin göstərdiyi şücaətlə bağlı məlumat verilib.

Q.Qurbanov bildirdi ki, hadisə baş verən zaman pis hava şəraiti ilə əlaqədar helikopterin və digər xilasedici vasitələrin qəza yerinə cəlb olunması mümkün olmadığından "BUE CASPIAN LTD" şirkətinə məxsus "CITADEL" gəmisindən yaralı personalın dərhal təxliyə edilməsi göstərişi verilib. Gəminin kapitanı Elbrus İsmayılovun rəhbərliyi altında 17 nəfərdən ibarət gəminin heyət üzvləri hadisə zamanı yaralı personalın təxliyə olunmasında tədqiqat şücaət nümayiş etdirib-

lər: "Dənizdə qatı duman şəraitində gəminin dəniz qurğusuna təhlükəsiz yanılmasının təmin edilməsi, zərərçəkən personalın gəmiyə təhlükəsiz transferi və onların tibbi yardım müəssisəsində vaxtında çatdırılmasında operativliyin təmin olunması, dənizçilərimizin peşəkərliliyindən və yüksək fədakarlıqla cəsəretli addım atmasından xəbər verir".

"Dənizdə müstəsna cəsəretə görə"

Q.Qurbanov o barədə də məlumat verdi ki, hər il Beynəlxalq Dəniz Təşkilatı dəniz nəqliyyatı sahəsində müstəsna cəsəret göstərən dənizçilər arasında seçim edərək xüsusi fərqlənən bir nəfərə Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının "Dənizdə müstəsna cəsəretə görə" mükafatını təqdim edir. Gələn il Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının "Dənizdə müstəsna cəsəretə görə" mükafatına kapitan Elbrus İsmayılovun namizədliyi təqdim ediləcək. Direktor vurğuladı ki, dövlətə sədaqətə xidmət edən dənizçilər insan həyatının xilasını üçün hər zaman öz həyatları bahasına qəhrəmanlıq nümayiş etdiriblər: "Tarixən belə olub, olacaq da. Vəzifələrinə layiqincə yerinə yetirən, vicdanla, şərafətlə peşəkarlıqla xidmət edən dənizçilərimizə təşəkkür edirəm. Məlum hadisə zamanı dənizçilərimizin göstərdiyi şücaət tarixən bu sahədə xidmət edən şəxslərin işinə, peşəsinə böyük sevinc və fədakarlıqla yanaşmasının göstəricisidir".

Bakıda belə duman görməmişdim...

Tədbirdə çıxış edən "SAIPEM" şirkətinin direktoru Giorgio Danielli bildirdi ki, qəza baş verən gün müşahidə olunan duman, əslində Bakı üçün xarakterik deyildi: "Bu cür hava şəraiti üzən gəmilərə böyük çətinlik yaradır. Biz qəza baş verən gəmiyə yaxınlaşanda fiziki olaraq onu görmürdük. Bu isə ona yan alması çətinləşdirir və təhlükəli edirdi. Biz həmin gün nə qədər çətin olsa da, "Citadel"ın Bakı limanına yan almasını qarşılıqlı olaraq bizə öhdəsindən gəldik. Təbii ki, həmin günün gərginlik, həyəcan mənim də yadımdan çıxır. Arzulayıram ki, belə qəzalar heç zaman olmasın və əgər olsa belə, biz yenə də xilasetmə yolunda öz səylərimizi əsirgəməyəcəyik. Əminəm ki, həmin gəmidən xilas edilən insanlar bu çətinliyi anlayır və hər biri ogeçək xilaskarlarını minnətdarlıqla xatırlayır".

"BUE CASPIAN LTD" şirkətinin regional direktoru cənab Filip Çemberləndə də söylədi ki, həmin gün "Citadel" dənizdə növbədə idi və bu xəbəri aldıqda kapitanın rəhbərliyi altında gəmi heyəti müxtəlif hazırlıqlara başladı. Getdikcə duman daha da qatılaşdı. Təxirəsalınmaz təhlükəsizlik tədbiri həyata keçirilməli idi və bunu bizim heyət üzvləri bacardı. Zərərçəkən 14 gəmi heyəti əvvəlcə təhlükəsiz zonaya gətirildi, onlara ilkin tibbi yardım göstərildi və iki həkimlə bərabər Bakıya çatdırıldı. Bu əməliyyatı kapitan Elbrus İsmayılovun rəhbərliyi ilə gəminin nümayəndə heyəti çox məsuliyyətlə və nizamlı həyata keçirdilər".

Dənizçilərin əməyinə minnətdarlıq

Tədbirdə çıxış edən qonaqlar bildirdilər ki, Azərbaycan nümayəndəsinin Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının "Dənizdə müstəsna cəsəretə görə" mükafatını alması çox sevindirici hal ola bilər. Həmçinin ə azından Londonda Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının Baş Qərargahında müvafiq komissiya tərəfindən kapitan İsmayılovun göstərdiyi peşəkərliliyini və cəsəretin müzakirə olunması nəticədə aslı olmayaraq hər birimiz üçün qürurvericidir.

Görüşdə vurğulandı ki, dövlətə sədaqətə xidmət edən dənizçilər insan həyatının xilasını üçün hər zaman öz həyatları bahasına qəhrəmanlıq nümayiş etdiriblər. Vəzifələrinə layiqincə yerinə yetirən, vicdanla, şərafətlə peşəkarlıqla xidmət edən dənizçilərin əməyi minnətdarlıq hissi ilə xatırlandı və sonda "İsrafil Hüseynov" gəmisində partlayış baş verən zaman xəsarət alanların xilasetmə zamanı şücaət göstərən dənizçilər "Donanmanın fəxri işçisi" döş nişanı və fəxri fərmanlarla təltif edildilər.

Yasəmən MUSAOVA, Ağəli MƏMMƏDOV (foto), "Azərbaycan"

Gənclik

● Dövlət qayığı

Ölkə rəhbəri gəncliyi nəcib təşəbbüslər ətrafında birləşdirir

Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Bakının Xətai rayonundakı "Gənclik" parkında bu günlərdə keçirilən ağacəkmə aksiyasında bunun bir daha şahidi olduq

Azərbaycan vətəndaşlarına, o cümlədən gənclərə qayğı dövlət siyasətinin əsasını təşkil edir. Ona görə də son illər ölkə gənclərinin istər istəhsalatda, istərsə idman və ya mədəniyyət sahəsindəki uğurları diqqət çəkməkdədir. Bu, həm də əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan dövlət gənclər siyasətinin real bəhrəsidir. Ümummilli Liderin təşəbbüsü ilə hələ sovetlər birliyi dövründə Azərbaycan gəncliyinin inkişafı istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər görülmüş, milli dəyərlərə və tarixi-mədəni irsə bağlı gənc nəslin formalaşmasına başlanmışdır.

Dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra da respublikada keçirilən beynəlxalq idman yarışlarında, konfrans və forumlarda gənclərimizin fəal iştirakı diqqətə qəbul edilmişdir. Bu, həm də onu göstərir ki, gənclik onlara göstərilən dövlət qayğısından bəhrələndirərək müstəqil, fərdi və ümumi qaydalar əsasında xalqa xidməti özlərinin vətəndaşlığı və vətənpərvərlik borcu hesab edirlər. Belə gənclərimizin ictimai fəallığı bütün sahələrdə özünü qabarıq şəkildə göstərir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlət-gənclik münasibətlərinə toxunarkən bildirib ki, gənclər peşəkar olmalıdırlar. İstənilən sahədə işləyən gənclər çalışmalıdırlar ki, öz peşəkarlıqlarını artırınsınlar. Gənclərimiz milli və vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə almalıdırlar: "Bu gün Azərbaycan gəncləri cəmiyyətin ən fəal hissəsidir. Biz haqlı olaraq gənclərimizə fəxr edirik. Bizim gənclərimiz torpaq uğrunda, Vətən uğrunda vuruşurlar. Bizim şəhidlərimizin böyük əksəriyyəti gənclərimiz olubdur. Bizim gənclərimiz hərbi qələbələrini qazandırdılar. Aprel döyüşləri bizim şanlı tarixi qələbəmizdir və bu əməliyyatlarda iştirak edənlərin mütləq əksəriyyəti gənclərdir. Gənc alimlərimiz müxtəlif sahələrdə bizim elmi potensialımızı gücləndirirlər. Mənim təşəbbüsləmlə bir neçə il bundan əvvəl Elmin İnkişafı Fondu, Gənclər Fondu yaradılmışdır. Bu fondlar vasitəsilə istedadlı gənclərə qrantlar verilir, müxtəlif tədqiqat proqramlarının həyata keçirilməsi üçün vəsait ayrılır. Yeni bizim gənclərimiz bu gün cəmiyyətdə çox fəal rol oynayırlar

və əlbəttə ki, gələcəkdə siz ölkəmizi idarə edəcəksiniz. Ona görə bir daha demək istəyirəm ki, ilk növbədə, milli vətənpərvərlik yüksək səviyyədə olmalıdır. Hər bir gənc bilməlidir ki, bizim hamımızın əsas vəzifəsi dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirməkdir, onu qorumaqdır..."

Bəli, son illər ölkəmizdə gənclərə dövlət başçısı tərəfindən göstərilən etimad bir daha həmin siyasətin realıqda öz əksini tapmasını sübut edir. Bu gün gəncliyin nəinki elm və təhsildə, mədəniyyətdə və sənətdə, həm də müxtəlif sahələrdə potensialından istifadə edilir. Artıq gənclər ölkənin idarəetmə sistemində də layiqli yerlərini tutmaqdadırlar. Dövlət başçısının son zamanlar gənclərin mühüm idarəetmə postlarına irəliləməsi ilə bağlı imzaladığı fərman və sərəncamlar da bunun bariz nümunəsidir.

Azərbaycan əhalisinin əksəriyyətinin gənclərdən ibarət olması ölkəmizin davamlı inkişafının təminatıdır. Gəncliyin yeganə yolu dövlət başçısının ətrafında sıx birləşərək azərbaycançılıq ideologiyasına sədaqətlə xidmət etməkdir.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin gənclərə münasibətlərindən biri də Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya ilə birlikdə noyabrın 11-də Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Bakının Xətai rayonunda salınan yeni "Gənclik" parkında "Təbiətə naminə birləş, Heyat naminə birləş!" layihəsi çərçivəsində ağacəkmə aksiyasında iştirakları zamanı yadda qaldı.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

● Cəmiyyətin aparıcı qüvvəsi

İdarəetmə sistemində gənc kadrlara etimad insan inkişafının əsasıdır

"İslahat" ərəb mənşəli söz olub, bir şeyi yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə edilən əsaslı dəyişiklikdir. Fundamental əsaslara toxunmadan hər hansı sahədə həyata keçirilən dəyişikliklər anlamına gəlir.

Bu islahatların aparıcı qüvvəsi isə gənclərdir. Ölkə rəhbərinin bu iradəsi gələcəyə yeni ümidlər yaradır. Bu ümidlərin əsasında isə hüquqi baza olan dövlətin gənclər siyasəti dayanır. Azərbaycanda gənclər siyasəti dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir. Gənclərimiz ictimai həyatın bütün sahələrində aktiv fəallığı ilə seçilir və siyasi, iqtisadi, humanitar, sosial tədbirlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayırlar. Gənclərin fəallığı üçün dövlətin yaratdığı geniş imkanlar nəticəsində bu təbəqə cəmiyyətin aparıcı qüvvəsinə çevrilmişdir və gəncliyimiz ölkəmizin gələcəyi uğrunda namılı addımlar atmaqdadır. Ulu Öndər Heydər Əliyev gəncliyi böyük qüvvə hesab edirdi və deyirdi ki, "gənclər bizim gələcəyimizdir". Ümummilli Liderin yaratdığı təməl əsasında qurulmuş dövlət gənclər siyasəti 2003-cü ildən onun layiqli varisi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən inkişaf etdirilərək ardıcıl surətdə həyata keçirilir.

Dövlət gənclər siyasətinin icrasında qarşıya qoyulan

mühüm vəzifələrdən biri də yeni nəslin nümayəndələrinə etimad göstərilməsi, məsul vəzifələrə, idarəetmə strukturlarında irəli çəkilməsi, bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmək üçün şərait yaradılması, bir sözlə, onların dövlət quruculuğunda və ümumiyyətlə, ictimai-siyasi proseslərdə fəal iştirakını təmin etməkdir. Prezident İlham Əliyev əhəlinin 30 faizə yaxınını təşkil edən gənclərin problemləri ilə daim maraqlanır, onlarla vaxtaşırı görüşür, gənclərin hərtərəfli inkişafına, ölkənin ictimai-siyasi, sosial-mədəni həyatında bu təbəqənin rolunun artırılmasına xüsusi diqqət yetirir, onların dövlət işlərinə irəli çəkilməsinə xüsusi önəm verir, idarəetməyə daha geniş cəlb olunmasına çalışır.

Azərbaycan Prezidenti vurğulayır ki, "islahatlarla alternativ yoxdur... kadr islahatları labüddür, bu, qaçılmazdır. Çünki mən bunu demişəm, biz XXI əsrdə köhnə təfəkkür-üzlü uğurlara imza ata bilmərik. Əlbəttə, yeni, savadlı, bilikli, müasir kadrlar, ilk növbədə, vətənə bağlı olmalıdırlar, hər hansı bir xarici təsirdən azad olmalıdırlar və vətənpərvər ol-

malıdırlar ki, vətənin inkişafı üçün öz səylərini göstərə bilsinlər". Kadr islahatları ölkənin qarşısındakı iqtisadi, sosial, hərbi, mədəni və humanitar məsələlərin daha səmərəli həll olunması çağırışlarının məntiqi və obyektiv nəticəsidir. Son kadr islahatları cəmiyyətdə daha yüksək inam doğurmaqla ölkənin inkişafında yeni mərhələnin başladığını xarakterizə etməyə imkan verdi.

Kadr islahatları dövlətçilik qarşısında xidmətləri olmuş şəxslərin zəhmətindən cəmiyyətin gözləri qarşısında qiymətləndirilməsi və gənclərə əlverişli karyera yüksəliş imkanları açmaq baxımından da əhəmiyyətlidir. Bir daha dövlət başçısı xidmətə olanları dəyərləndirməkdə və gənclərə meydan açmaqda nə qədər ardıcıl və prinsipial olduğunu nümayiş etdirdi. "Biz maksimum dərəcədə öz imkanlarımızdan istifadə edək ki, işlər daha da yaxşı getsin.

Ona görə kadr islahatı da bu məqsədi daşıyır" deyər Prezident İlham Əliyev qeyd edir.

Otən il ərzində Prezident Administrasiyasında struktur və kadr islahatları aparılmış və il boyu müxtəlif qurumların yaradılması, bəzələrinin birləşdirilməsi və ya ləğvi barədə sərəncamlar imzalanmışdır. Prezident İlham Əliyev dövlət idarəçiliyi sistemini daim təkmilləşdirir. Bu istiqamətdə düşünülmüş, ölçü-üçülmüş addımlar atılmaqdadır və bu zaman, ilk növbədə, xalqın və dövlətin maraqları, milli mənafeələri nəzərə alınır. Beləliklə, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycan dövlətinin gənclər siyasəti onun layiqli varisi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında yeni keyfiyyət səviyyəsində ardıcıl olaraq böyük nailiyyətlərlə davam etdirilir. Əminliklə demək olar ki, Azərbaycan gəncliyinin Ulu Öndərinin siyasəti kursunun ən layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşməsi bir daha onu sübut edir ki, ölkəmiz daha böyük qələbə və uğurlara imza atacaq və gələcək inkişafa öz töhfəsini verəcəkdir.

Yusif AĞAYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının kafedra müdiri, dosent

● Layihə

"Gənclər arasında könüllülüyün təbliği"

"İntellekt" Sərhədsiz Maarifçi Gənclər İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "Gənclər arasında könüllülüyün təbliği" adlı layihə həyata keçirib.

Layihə çərçivəsində Lənkəran şəhərində 2 qrupda toplam 4 günlük təlim olmuş və 50 nəfər gənc bu təlimlərdə iştirak etmək hüququ qazanmışdır. Təlimlər qatılan gənclərin əksəriyyəti Lənkəran, Astara, Masallı, Cəlilabad və Yardımlı rayonlarından olan yeniyetmə və gənclər olmuşdur.

Təlim zamanı iştirakçı gənclərə könüllülük, onun gəncin həyatında və karyerasında rolu, eləcə də cəmiyyətin inkişafında əhəmiyyəti nəzəri və praktiki olaraq nümayiş etdirilmişdir. Bu tədbirdə iştirak edən gənclərin böyük

əksəriyyəti təlimlərdən, onun təşkil olunmasından və eləcə də könüllülük mövzusunda əldə etdikləri məlumatlardan çox razı qalmış və gələcək sosial fəallıqlarında birbaşa maraqlı

olduqlarını bildirmişlər. Sonda iştirakçı gənclərə sertifikatlar təqdim edilmiş və bərabər xatirə şəkilləri çəkilmişdir.

"Azərbaycan"

● Təhsil

Milli Qəhrəmanın adını daşıyan məktəb-liseyin uğurları

Prezident İlham Əliyev 2010-cu ilin 22 iyulunda Azərbaycanın müstəqilliyinin və orazi bütövlüyünün qorunub saxlanması üçün müstəsna xidmətinə və göstərdiyi rəşadətə görə gizir Mübariz Ağakarim oğlu İbrahimova Azərbaycan Milli Qəhrəmanı adını verilməsi (ölümündən sonra) barədə Sərəncam imzalamışdır.

Dövlət başçısının həmin gün imzaladığı başqa bir sərəncamı isə Mübariz İbrahimovun xatirəsinin əbədiləşdirilməsi haqqındadır. Qəhrəmanın adını əbədiləşdirmək üçün 29 sentyabr 2010-cu ildə Biləsuvar şəhərindəki məktəb-lisey Milli Qəhrəmanın adı verildi və həmin məktəbin bazasında Biləsuvar Bağça-Məktəb-Lisey Kompleksi yarandı. Kompleks 18 oktyabr 2010-cu ildən fəaliyyət göstərir. Bu təhsil müəssisəsi öz fəaliyyətində şagirdlərə milli və beşəri dəyərləri, vətəndaşlıq şüurunu aşılamaq, hər şagirdin şəxsiyyətini və yaradıcı

potensialını inkişaf etdirmək, müstəqil həyata hazır intellektuallar yetişdirmək, liderlik keyfiyyətlərini tələp etmək və s. kimi dəyərləri əsas götürür. Məktəb-liseyde çalışan müəllimlər ona nail olmaq istəyirlər ki, burada təhsil alan hər bir şagird xalqımızın igid qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun adına layiq vətəndaş kimi yetişsin.

Cəmiyyətin yüksək savadlılığı ölkənin inkişafının təməl prinsiplərindən biridir. Belə bir dəyərini formalaşdırmaqda əsas məsuliyyət peşəkar təhsilverənlərin - pedaqoqların üzərinə düşür. Elə ona görə də təhsil ocağında çalışan pedaqoqların məqsədi bu istiqamətdə fəaliyyətlərini genişləndirmək və ölkə miqyasında fərqlənən, effektiv

tədris metodikası yaratmaqdan ibarətdir. Biləsuvardakı bu məktəbdə müasir idarəetmə sistemi qurulmuş, beynəlxalq təhsil ocaqları ilə müxtəlif layihələrin icrasına başlanmışdır. 2015-ci ildən etibarən Dövlət İmtahan Mərkəzinin təşkil etdiyi ali məktəblərə qəbul imtahanlarının orta bal göstəricisinə görə kompleks 5 ildir ki, respublika birincisi olmaqdadır. Biləsuvar Bağça-Məktəb-Lisey Kompleksinin məzunlarının ali məktəblərə qəbul üzrə ümumi orta balı 2014-2015-ci tədris ili imtahanlarında 623, 2015-2016-cı tədris ilində 607, 2016-2017-ci il tədris ilində 636, 2017-2018-ci tədris ilində isə 626 bal olmuşdur. 2018-2019-cu tədris ilində ali məktəblərə qəbul

üzrə ümumi orta bal göstəricisi 629 bal olmaqla qəbulun orta balına görə respublikada üzrə yəna də birinci yeri tutmuşdur. Cari tədris ilində məzun olan 31 şagirddən 14-ü 640 balдан, 12 şagird 600 balдан, 5 şagird isə 500 balдан yuxarı nəticə göstərmişdir. İndiyə kimi şagirdlərdən 4 nəfər Prezident təqaüdüünə layiq görülmüşdür.

Kompleksdə şagirdlərə iş müasir təhsilin tələblərinə uyğun qurulmuşdur. Tədris prosesində fəal təlim üsullarından, pedaqoji innovasiyalardan istifadə olunur, İKT texnologiyaları tətbiq edilir. Liseyde şagird dərslərində hazır biliyi qəbul edən yox, axtaran, araşdırandır. Tədrisin "qızıl qayda" olan əyaniilik burada sözdə deyil,

işdə həyata keçirilir. Şagirdlərlə iş yalnız tədrislə məhdudlaşmır. Belə ki, şagirdlər bir sıra sosial layihələrə, dərslər və klublara da cəlb edirlər ki, bu da onların bir vətəndaş kimi formalaşmasına, dünyagörüşünün zənginləşməsinə müsbət təsir göstərir. Kompleksin idarəetmə və müəllimləri ilə yanaşı, beynəlxalq əlaqələr və sosial programlar qrupu da bu məsələdə öz işlərini görür. Məqsəd şagirdlərə müasirliyi, tolerantlığı, xalqlar və mədəniyyətlərarası dostluğu, dünyagörüşü və mədəni olmağı aşılamaq olsa da, öz soy-kökünü, əcdadlarını bağlı gənc nəslin yetişməsinə də yan keçirilir. Kompleksdə heç bir tarixi diqqətdən kənar qalmır. Nəticədə şagirdlər ulula-

mi-publisistik ədəbiyyatlar kifayət qədərdir.

Kompleksdə şagirdlərə və əməkdaşlara gün ərzində iki dəfə (səhər 4 çeşid və naharda 8 çeşid) milli və Avropa mətbəxinin ləzzətli yeməkləri təqdim edilir. Yeməklərin gigiyenik və şagirdlərin ağız dadına uyğun olması üçün mətbəxdə ixtisaslı aşbaz və işçi heyəti çalışır. Bundan əlavə, şagirdlərə çay, meyvə və desert olaraq şirniyyatlar təqdim edilir.

Şagirdlərin 60 faizininin uzaq məsafədə yaşadığı nəzərə alınaraq onlar nəqliyyat vasitəsi ilə təmin olunub. Bunun üçün 5 avtobus fəaliyyət göstərir.

Bütün bu dəyərlər məktəbin fəaliyyətində ilk baxışda nəzərə çarpan cəhətlərdir. Məktəb-liseyde görülən uğurlu işlər daha çoxdur. Xüsusən hər bir fənnin tədrisində məktəbin öz dəstəyi ilə təmin edilmişdir. Biləsuvar Bağça-Məktəb-Lisey Kompleksi Respublikamızın ən qabaqçıl təhsil müəssisələrindən biri kimi öz işlərini günün tələbləri səviyyəsində və adını daşıdığı Milli Qəhrəmana yaraşan bir şəkildə qurmuşdur.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Ölkə üzrə 3,4 milyon tondan çox taxıl istehsal edilib

Dövlət Statistika Komitəsi xəbər verir ki, cari il noyabrın 1-nə kimi donlu və donlu paxlalı bitkilərin (qarğıdalsız) 1 milyon 39,5 min hektar əkin sahəsinin 1 milyon 38,9 min hektarı biçilib.

Sahələrdən 3 milyon 249,4 min ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,3 faiz çox məhsul götürülüb. Hər hektarın məhsuldarlığı 31,3 sentner olub. Bundan əlavə, 31,9 min hektar dən üçün qarğıdalı sahəsindən 227,4 min ton məhsul toplanıb ki, bu da hər hektardan orta hesabla 71,3 sentner qarğıdalı biçilməsi deməkdir.

Qarğıdalı dənə nəzərə alınmaqla ölkə üzrə taxıl istehsalı 3 milyon 476,8 min tona çatıb.

Tərəvəz və kartof istehsalı artıb

Bu il noyabrın 1-nə kimi sahələrdən 1 milyon 538,8 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 10,7 faiz çox tərəvəz və 966,5 min ton (9,1 faiz çox) kartof yığılıb.

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, həmin müddət ərzində 447,6 min ton (11,4 faiz çox) bostan məhsulları, 908,2 min ton (12,9 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 190,5 min ton (30,2 faiz çox) üzüm, 894,3 ton (5,8 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 34,3 min ton (42,2 faiz çox) dən üçün günebəxan, 173,2 min ton (36,2 faiz az) şəkər çuğunduru, 264,1 min ton (40,5 faiz çox) pambıq və 5,1 min ton (7 faiz çox) tütün toplanıb.

Məqsədimiz məhsuldarlığın artmasına nail olmaqdır

Torpağa halallıq sevir, deyirlər. Çəkdiyin zəhmətin, axıtığın alın tərinin əvəzini həmişə birbəş qaytarar, heç zaman bəzulu qalmır. Mən də ailəmin firavan bəyati, xoş güzəranı üçün bərkət mənbəyi torpağa borcluyam. Kənd təsərrüfatı əməkəşlərinə dövlətin dəstəyini, xüsusilə də Prezident İlham Əliyevin davamlı qayğı və diqqətinə minnətdarlıqla qeyd etmək lazımdır. Dövlətin aqrar sektora ayırdığı subsidiyalar, yanacaq və mineral gübrələrin satışında edilən güzəştlər bizə böyük maddi köməkdir.

Kənd təsərrüfatında yüksək nailiyyətlər qazanmağın müasir dövrdə özünəməxsus tələbləri var. Yüksək nəticəyə nail olmaq üçün gərək elmi yanaşmaya, qabaqcıl təcrübəyə, mütərəqqi texnologiyalara geniş meydan verərsən. Köhnə əmək vərdişlərinə arxayın olub yüksək hədəflərə çatmaq mümkün deyil. Ali təhsilli kənd təsərrüfatı mütəxəssisiyəm. On iki ildən

çoxdur ki, Bərdə rayonunun Ərəblər kəndində fermer təsərrüfatına rəhbərlik edirəm. Fəaliyyətimizin əsas istiqaməti toxumçuluqdur. Müdriklik haqlı olaraq toxumu əkinçinin "qızıl fondu" adlandırılır. Bizim istehsal etdiyimiz toxumdan da indiyədək narazılıq edən olmayıb. Aqrar texniki tələblərə ciddi əməl etməklə çalışırıq ki, istehsal etdiyimiz toxum yüksək keyfiyyətli olsun, əkinçiləri razı salsın. Cari ilin məhsulu üçün 112 hektar sahədə taxıl ekib-becərməmişdik. Hər hektardan 45 sentner olmaqla 351 ton yüksək kondisiyalı toxum istehsal etdik. Əksəriyyəti "Qırmızı gül" və "Murov-2" buğda, "Qarabağ-22" və "Qarabağ-33" arpa sortlarıdır.

İndi taxıl səpininin qızğın çağıdır. Havaların əlverişli keçməsi səpini sürət və keyfiyyətlə aparmağa yaxşı imkan yaradıb. Gələn ilin məhsulu üçün 115 hektar sahədə taxıl ekməyi nəzərdə tutmuşuq. İndiyədək 70 hektardan çox sahədə səpin aparılmışdır. Prezident İlham Əliyev qeyri-nəfil sektoru olan kənd

təsərrüfatını inkişaf etdirməyi, bu sahədə idxaldan asılılığı minimuma endirməyi mühüm vəzifə kimi qarşıya qoymuşdur. Dövlət başçısının kənd təsərrüfatında ənənəvi sahələri inkişaf etdirmək barədə verdiyi tapşırıq və tövsiyələri fəaliyyət proqramımıza çevirmişik. Məqsədimiz ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin təminatına sanballı töhfə vermək, bolluq yaratmaqdır. Bu, həm də özümüzün, ailəmizin xoş güzəranı deməkdir.

Salman MUSAYEV,
Bərdə rayonu
"Kəhrəba" kəndli-fermer
təsərrüfatının rəhbəri

Astarada səyyar qəbullara üstünlük verilir

Belə qəbullarda əhali tərəfindən söylənilən arzu və təkliflər dinlənir, məsələlərin həlli ilə əlaqədar aidiyyəti üzrə operativ tapşırıqlar verilir. Məhz bu cür görüşlərdən sonra bir çox kəndlərin, məhəllələrin sosial və infrastruktur sarıdan olan problemləri həll olunmuşdur.

Növbəti belə səyyar görüş Pəlikəş kəndində keçirilmişdir. Səyyar qəbulda sakinlər rayon rəhbərliyindən kənd tam orta məktəbindən kəndin mərkəzinə və Sım kəndinə gedən yolun təmir edilməsinə kömək göstərilməsini xahiş etmişlər. İcra hakimiyyətinin başçısı Qəzənfer Ağayev bildirmişdir ki, Pəlikəş kəndinə asfalt yolun çəkilməsi ilə əhalini narahat edən əsas problem həllini tapmış, digər məsələlər də tədricən həll olunacaqdır. RIH başçısı beş-altı il əvvəl əhali ilə keçirdiyi görüşü xatırladaraq şəraitlərdən əziyyət çəkən əhalinin son illər aparılan tikinti-quruculuq işləri ilə nə qədər rahatlıqla qovuşduqlarından məmnunluğunu ifadə etmişdir. Rayon ərazisində salınan asfalt yolların böyük hissəsinin dağı kəndlərinə əhatə etdiyini, yol çəkilməsindən sonra bu səfərlərə gələnlərin sayının ildən-ildə artdığını diqqətə çatdırmışdır. Bildirmişdir ki, Dolu və Diqo kəndlərinə avtomobil yolunun çəkilməsi ilə bir neçə qonşu kəndlərin sakinlərinin də yolsuzluq probleminə nə qoyulacaqdır. Bundan əlavə, nümayəndəliyini Dolu kəndində yeni quraşdırılmış modul tipli ibtidai məktəb istifadəyə verilmiş, Lomin və Dürriyə kəndlərində quraşdırılan modul tipli yeni məktəb binalarında son tamamlanma işləri aparılır. O da qeyd olunmuşdur ki, elektrik xətlərinin çəkilməsində və məktəb avadanlıqlarının dəşinməsində yerli sakinlər əllərindən gələn köməyi etmişlər.

Sonra RIH başçısı Pəlikəş kənd tam orta məktəbində tədrisin vəziyyəti və Diqo kəndinə avtomobil yolunun çəkilişi ilə maraqlanmış, mövcud problemlərin həlli üçün əlaqədar qurum rəhbərlərinə tapşırıqlar vermişdir.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

DTF-nin tabeliyindəki zavodlarda 5 min ton toxum emal olunub

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Toxum Fondunun (DTF) Xaçmaz və Şəki şəhərlərində yeni inşa edilmiş Toxum Emalı zavodlarında mövsüm ərzində 5000 ton yerli və xarici toxum emal olunub.

Müəssisələr saatda 5 ton toxum emal etmək gücünə malikdir və emal olunmuş toxum 25000 hektar ərazini keyfiyyətli toxumla təchiz edə bilər.

DTF-nin sədri Emin Əliyev bildirib ki, kənd təsərrüfatı bitkilərinin yeni sortlarından və keyfiyyətli toxumlardan istifadə ayrı-ayrı bitkilər üzrə məhsuldarlığı 20-30 faiz artırmağa imkan verir: "Bu baxımdan Dövlət Toxum Fondunun 2019-cu ildə istismara verdiyi Dənli Bitkilərin Toxumlarının Emalı zavodlarının fəaliyyəti xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu müəssisələrdə fermerlərdən toxum materialı qəbul edilir və emal olunaraq onlara təhvil verilir".

Qeyd edək ki, emal prosesi dörd mərhələdən ibarətdir. İlk mərhələdə əsas daş qalıqları və iri saman çöpləri, ikinci mərhələdə xırda saman çöpləri və vələmir, üçüncü mərhələdə xırda buğdalar, dördüncü mərhələdə buğda köynəyi və boş buğdalar təmizlənərək kalibrə edilirlər. Təmizlənmiş buğdalar sürmə xəstəliyinə qarşı maddə ilə dərmanlanaraq 50 kiloqramlıq kisələrə qablaşdırılır.

Toxum Emalı zavodları inzibati binadan, toxumtəmizləyici mərkəzədən, emal prosesindən əvvəl toxum materialının boşaldılması və

toxumla təchiz edilən zavodların saxlanması üçün nəzərdə tutulan anbarlardan ibarətdir. Müəssisələrdə toxumun keyfiyyət və məhsuldarlıq parametrləri üzrə müayinə edilməsi üçün müasir standartlara uyğun laboratoriyalar quraşdırılıb.

Zavodların əsas üstünlüyü toxum emalını az itki ilə həyata keçirmələridir ki, bu da mövsümdə toxum istehsalçılarının yüksək reproduktiv toxumlarla təminatında vacib rol oynayıb.

Keyfiyyətli toxum təchizatının həyata keçirilməsində ikinci vacib mərhələ toxumun fermerlərə əlçatanlığının təminatıdır. Bu məqsədlə Toxum Fondunun yerlərdəki satış məntəqləri fəaliyyət göstərir. Artıq Xaçmaz və Zaqatalada "Toxumart" ticarət nişanı altında mərkəz fəaliyyət göstərir. Yaxın zamanlarda Cəlilabad rayonunda da "Toxumart" mağazası açılacaqdır. Bu mərkəzlərdə həm Toxum Fondunun toxum emalı müəssisələrində, həm də digər yerli toxum istehsalçıların məhsulları ilə tanış olmaq və sifariş etmək mümkündür. "Toxumart" şəbəkəsinin bundan sonra genişlənməklə ölkənin müxtəlif bölgələrində yaradılması nəzərdə tutulur.

Ölkəmizdə kənd təsərrüfatının əsas sahəsi olan heyvandarlığın inkişafı istiqamətində mühüm işlər həyata keçirilir. Mal-qaranın cins tərkibinin yaxşılaşdırılması, daha məhsuldar heyvan cinslərinin yetişdirilməsi ilə bağlı dövlətin göstərdiyi diqqət və qayğı öz bəhrəsini verməkdədir.

Xüsusilə "Heyvandarlığın maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı tədbirlər haqqında" Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamdan sonra bu istiqamətdə başlanan işlər daha da sürətlənmişdir. Özünlün gözəl təbiəti, füsunkar mənzərələri, eləcə də heyvandarlığın inkişafı üçün əlverişli şəraiti olan Gədəbəydə də son illər bu sahədə bir çox uğurlar qazanılmışdır. Hazırda rayonda 45,2 min baş qaramal, 233,3 min davar bəslənir. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində cari ilin ötən dövrü ərzində diri çəkiddə 70 min tona yaxın ət istehsal edilmişdir ki, bu da əvvəlki ildəkindən 10 min ton çoxdur. Ümumiyyətlə, rayonda 1000 baş qaramal, 120 min baş davar, 120 min baş qaramal var. Fermer deyir ki, bəzi problemlər həll olunsay, heyvanların baş sayını daha da artırmaqla bəsləmə, mövcud heyvanların qiymətini artırmaqla yanaşı, 30 nəfərlik qonşu fermerlərin də var. Əgər bu məsələlər öz həllini tapsay, mal-qaranın sayını dəfələrlə artırmaq mümkündür.

Söylü kəndinin sakini Fərman Abdullayev də əsas məsələləri heyvandarlıqda, Cəmi 100 baş davar, 20 baş qaramalla təsərrüfat yaradan

fermerin indi 3 min baş davarı, 120 baş qaramalı var. Fermer deyir ki, bəzi problemlər həll olunsay, heyvanların baş sayını daha da artırmaqla bəsləmə, mövcud heyvanların qiymətini artırmaqla yanaşı, 30 nəfərlik qonşu fermerlərin də var. Əgər bu məsələlər öz həllini tapsay, mal-qaranın sayını dəfələrlə artırmaq mümkündür.

Ayrıqdam kəndinin sakini Arzu Hüseyinov da su və ölümlə bağlı problemləri söylədi. Dedi ki, hazırda təsərrüfatında 400 baş qaramal, 2 min baş davar var. Hər il əhaliyə min tonlarla ət və süd satır. Təsərrüfatında 30 nəfərlik qonşu fermerlərin də var. Əgər bu məsələlər öz həllini tapsay, mal-qaranın sayını dəfələrlə artırmaq mümkündür.

Bütün bunlara baxmayaraq, Gədəbəydə heyvandarlıq inkişaf edir. Fermer təsərrüfatlarında başqa ayrı-ayrı rayon sakinləri də qapısının mal-qara saxlayırlar. Bu həm özlərinin heyvandarlıq məhsullarına olan tələbatını ödəyir, həm də istehsal etdikləri məhsulu bazarlarda sataraq gəlir götürürlər.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Quşçuluq da innovativ yanaşma tələb edir

Aqrar Elm və İnnovasiya Mərkəzinin Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunda "Quşçuluqda innovativ yanaşma" mövzusunda elmi-praktik seminar keçirilib.

Seminarın müxtəlif bölgələrdə fəaliyyət göstərən kiçik və iri quşçuluq təsərrüfatlarının nümayəndələri, fermerlər, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin tələbələri, elmi-tədqiqat müəssisələrinin əməkdaşları iştirak ediblər.

Tədbir giriş sözü ilə açan Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Məhərriz Hacıyev son illər aqrar sahədə aparılan islahatlara toxunaraq bildirdi ki, əhəlinin ət və ət məhsullarına olan tələbatının ödənilməsi sahəsində intensiv metodların tətbiqi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Qeyd olunub ki, müasir dünyaya təcrübəsinə əsaslanaraq qapalı və yarımqapalı quşçuluqun heyvandarlığının yeni bir sahəsi kimi inkişaf etdirilməsi günün tələbidir: "Hazırda Azərbaycanın bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə

quşların baş sayı 30 milyon 473 min, yumurta istehsalı isə 1 milyard 676 milyon ədədi ötür. Əhəlinin quş əti ilə ödənilməsinə səviyyəsi xeyli yüksəlib".

Türkiyə İğdır Universitetinin seminarında iştirak edən əməkdaş Mete Türkoğlu çöl və ev quşları arasında identifikasiya sisteminin qurulması, Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun laboratoriyası müdiri Sevil Abbasquliyeva quşçuluqda innovativ yanaşmanın məhsuldarlığı təsiri, Aşğeron Heyvandarlıq Təcrübə Stansiyasının aparıcı elmi işçisi Şahmar Məmmədov ötlük istiqamətli toyuqlarda valideyn sürülərinin yetişdirilməsində innovativ texnologiyaların tətbiqi haqqında təqdimatla çıxış ediblər. ADAU-nun professoru Arif Tağıyev seminar iştirakçılarının quşçuluqun yeni bir istiqamətini kimi bildirdi təsərrüfatlarının iqtisadi əhəmiyyəti haqqında məlumatlar verib.

Seminar çərçivəsində Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunda yeni istifadə edilmiş yem və süd analizi laboratoriyalarına baxış keçirilib, müasir avadanlıqların iş mexanizmi iştirakçılara izah olunub.

Qubada 6 kənddə 1000-ə yaxın abonentə ilk dəfə təbii qaz verilib

SOCAR-ın "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi (İB) tərəfindən Quba rayonunun Qonaqkənd, Afurca, Təngəaltı, Atuc, Kuxırt, Xırt kəndlərinin qazlaşdırılması işi yekunlaşıb və abonentlərə ilk dəfə "mavi yanacaq"ın verilməsinə başlanılıb.

Ümumilikdə 948 abonentə olan 6 yaşayış məntəqələrinin qazlaşdırılması üçün 114 min 300 metr metal və polietilen borularla daşıyıcı, həmçinin məhəllədaxili qaz xətləri çəkilib. Hər bir mənzilə saygac və fərdi tənzimləyici quraşdırılıb.

Kəndlərə təbii qazın verilməsi ilə bağlı Qonaqkənddə keçirilən tədbirdə "Azəriqaz" İB-nin baş direktoru Ruslan Əliyev, Milli Məclisin deputatı Vahid Əhmədov, rayon icra hakimiyyətinin rəhbərləri, ziyalılar, eləcə də kənd sakinləri iştirak etmişlər. Bildirilmişdir ki, "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası istiqamətində SOCAR-ın "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi tərəfindən ölkə ərazisində qaz təchizatı sisteminin yenidən qurulması, kənd və qəsəbələrin qazlaşdırılması, həmçinin uzun müddət təbii qaz almayan yaşayış məntəqələrinin yenidən "mavi yanacaq"la təminatı istiqamətində görülən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ölkəmizin qaz təchizatı şəbəkəsi genişləndirilir və müasirləşdirilir.

Məlumat üçün bildirək ki, yaxın vaxtlarda Qubanın daha 5 kəndi və bir yaşayış massivinə təbii qazın verilməsinə başlanılacağı gözlənilir.

AMEA-nın Lənkəran Regional Elmi Mərkəzində yeni anaqlıq çay plantasiyası salınıb

"Azərbaycan Respublikasında çayçılığın inkişafına dair 2018-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nda yeni çay bitkiçiliyi sortlarının yaradılması, əkin sahələrinin genişləndirilməsi və intensiv becərme texnologiyalarının tətbiqi hesabına çay istehsalının artırılması nəzərdə tutulub.

AMEA-nın Lənkəran Regional Elmi Mərkəzi elmi-tədqiqat işləri ilə tələblərə uyğun qurmaq, əldə edilən uğurlu nəticələri daha da artırmaq istiqamətində fəaliyyətini genişləndirir. Mərkəzin direktoru, Əməkdar aqronom, professor Fərman Quliyev AZƏRTAC-a bildirdi ki, Azərbaycanda çay plantasiyalarının məhsuldarlığını artırması və məhsulun keyfiyyətini yaxşılaşdırılması üçün çayın yeni sort və klonlarının yaradılması, onların kəndli-fermer təsərrüfatlarında tətbiqi bu sahənin inkişafında ən mühüm şərtlərdən biridir.

Bu məqsədlə AMEA-nın Lənkəran Regional Elmi Mərkəzində Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Meyveçilik və Çayçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutu Lənkəran çay filialı bazasında elmi əməkdaşlıq əsasında işlərin müstəqil aparılması üçün müvafiq razılıq əldə olunub. Müqaviləyə əsasən, çay bitkisinin sort və formalarının toplanması, Lənkəran-Astara bölgəsində introduksiya olunması, öyrənilməsi, ən qiymətli sortların seçilməsi, yeni sortların yaradılması üzrə tədqiqat işləri aparılır.

AMEA-nın Lənkəran Regional Elmi Mərkəzində eməli işlərə başlanılıb. Mərkəzin tədbirlər planına uyğun olaraq təcrübə sahəsində yeni alınan çay sortlarından ilkin olaraq məhdud ərazidə anaqlıq çay plantasiyası salınıb. Çayçılıq üzrə Dövlət Proqramında göstərilirdi ki, anaqlıq plantasiyalarının da genişləndirilməsi, çayın vegetativ üsulla artırılması məqsədilə ilk dəfə dumanyaradıcı qurğuda istifadəyə verilib və burada yaşıl çilliklərdən əkin materialı əldə etmək üçün lazımı şərait yaradılıb.

Gələcəkdə fermer təsərrüfatlarını daha məhsuldar elit çay sortları ilə təminat etmək üçün bu üsuldən yararlanmaq əkin materialı yetişdirmək mümkün olacaqdır.

23 dekabr bələdiyyə seçkiləri günüdür

MSK aşağı seçki komissiyaları üçün treninqlərə başlayıb

Əvvəlki 1-ci səh.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının Treninq Qrupu tərəfindən müxtəlif metodiki və ayağı vasitələrdən istifadə edilməklə tamamilə praktiki formada keçirilən "Treninqlər üçün treninq"lərdə hər seçki dairəsindən iki təmsilçi olmaqla, dairə seçki komissiyalarının ümumilikdə 230-a yaxın yerli treninqlər seçki məntəqələrinin səsvərməyə hazırlanması, səsvərmə prosesi, seçki günü müstəsna hallar, səslərin sayılması və səsvərmənin nəticələrinə dair rəsmi protokolların dol-

durulması da daxil olmaqla, bütün seçki günü prosedurları barədə aydın və hərtərəfli məlumat verilir. Gündəliyə uyğun olaraq treninqlərdə, həmçinin Mərkəzi Seçki Komissiyasının Treninq Qrupunun mütəxəssisləri tərəfindən seçki günü prosedurları, səsvərmə hərəkətləri və baş verə biləcək müstəsna hallar praktiki məşğələlərinin keçirilməsi əyani formada şəhərdə iştirakçılara nümayiş etdirilir, müzakirələr aparılır və onları maraqlandıran suallar cavablandırılır. Treninqlər məntəqə seçki komissiyalarının üzvləri

rini əhatə edən ikinci mərhələsinə noyabrın 25-də başlayacaq və seçki dairələri üzrə məntəqə seçki komissiyalarının sayına müvafiq olaraq təqribən bir həftə davam edəcək. Bu mərhələdə keyfiyyətin və səmərəliliyin daha da yüksəldilməsi məqsədilə məntəqə seçki komissiyalarının üzvləri üçün treninqlərin Mərkəzi Seçki Komissiyasının Treninq Qrupu tərəfindən hazırlanan cədvəl əsasında kiçik qruplar şəklində - hər treninq sessiyasında 36 nəfər seçki komissiyası üzvünün iştirakı ilə keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Treninqlər zamanı aşağı seçki komissiyalarının hər bir üzvünə yaxından tanış olmaq və təlimlərdə istifadə etmək məqsədilə MSK tərəfindən hazırlanan "Seçki günü üçün Yaddaş kitabçası", səsvərmənin nəticələri haqqında protokol nümunəsi və bir sıra digər zəruri materiallar da təqdim olunacaq. Mərkəzi Seçki Komissiyasının həyata keçirdiyi kifayət qədər genişmiqyaslı marifətləndirmə layihəsi olan treninqlər bələdiyyə seçkiləri keçirilən seçki məntəqələrinin bütün 30 minə yaxın üzvünü əhatə edir.

Xaricdə təhsil sahəsində növbəti uğurlu layihə

Hədəf Azərbaycan ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılmasını təmin etməkdir

Qloballaşma dövründə təhsilin iqtisadi həyatda artan rolu bilik iqtisadiyyatının formalaşdırılmasını və insan kapitalının hərtərəfli inkişafını zərurətə çevirir.

Bu realıq ölkədə ali təhsil sisteminin modernləşdirilməsi və beynəlxalq rəqabətliyi artırılmasını tələb edir. Dünyanın irəlində gedən ölkələri davamlı inkişaf yoluna məhz ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabət qabiliyyətliliyinin gücləndirilməsi sayəsində nail olublar. Bu mənada Azərbaycan növbəti dəfə müstəqillik illərində xaricdə təhsil sahəsində həyata keçirilən mütəmadi layihələrdən birinin icrasına başlayır. Hədəf Azərbaycan ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılmasını təmin etməkdir. Məlum olduğu kimi, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2018-ci il noyabrın 16-da "2019-2023-cü illərdə Azərbaycan ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması barədə Dövlət Proqramı" təsdiq olunub. Bərdə mərhələdə isə Nazirlər Kabinetinin 13 noyabr 2019-cu il tarixli qərarı ilə "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrində doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil alacaq Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının seçim Qaydaları" və "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması barədə Dövlət Proqramı" təsdiq olunub. Bərdə mərhələdə isə Nazirlər Kabinetinin 13 noyabr 2019-cu il tarixli qərarı ilə "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrində doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil alacaq Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının seçim Qaydaları" təsdiq edilmişdir.

canda intellektual potensialın gücləndirilməsinə xidmət edən bu sənədə ölkə iqtisadiyyatının inkişaf trendlərinə uyğun ən zəruri istiqamətlər əksini tapıb. Belə ki, "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı"na əsasən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının xaricdə doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil üçün aşağıdakı prioritet ixtisas istiqamətləri və ixtisasları müəyyən edilmişdir: tibb elmləri; riyaziyyat; mexanika; astronomiya; fizika; kimya; biologiya elmləri; yer elmləri; coğrafiya. Kənd təsərrüfatı ixtisasları istiqaməti: aqrar elmlər. Səhiyyə və rifah ixtisasları istiqaməti: tibb elmləri; əczaçılıq elmləri; səhiyyənin idarə edilməsi. Texniki və texnoloji ixtisaslar istiqaməti: texnika elmləri. İqtisadiyyat və idarəetmə ixtisasları istiqaməti: iqtisad elmləri. Təhsil ixtisasları istiqaməti: pedaqogika; psixologiya; təhsilin idarə edilməsi. Humanitar və sosial ixtisaslar istiqaməti: tarix; sosiologiya; hüquq elmləri.

İl ərzində 100-ə yaxın şəxsin təhsili maliyyələşdiriləcək

Doktorantura qəbulu çətin proses olduğu nəzərə alınaraq xaricdə doktorantura təhsili almaq üçün hər semestr ərzində təxminən 40-50 şəxsin proqramdan yararlanmasına nəzərdə tutulub. İlkin olaraq il ərzində 100-ə yaxın şəxsin təhsilinin maliyyələşdirilməsi həyata keçiriləcək. Gələcəkdə müraciət sayı çoxalarsa, bu rəqəm artırıla bilər. Bir şəxs üçün nəzərdə tutulan ödəniş məbləği ölkə və universitetə görə fərqlənir. Çünki hər ölkənin yaşayış və təhsil xərcləri eyni deyil. Xaricdə təhsil çərçivəsində proqram iştirakçılarının təhsil, viza və təhsil aldığı ölkədə qeydiyyat, aylıq yaşayış, tibbi sigorta, beynəlxalq nəqliyyat xərcləri ödəniləcək.

Seçim qaydalarına əsasən, dövlət hesabına Azərbaycan Respublikasının ali təhsil ocaqlarında, elmi müəssisə və təşkilatlarında, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında doktorantura səviyyəsi üzrə təhsilin normativ müddətinin yarısından artıq müddətdə təhsil alan, doktorantura səviyyəsi üzrə təhsilini başa vurmuş, habelə Azərbaycan Respublikasının dövlət proqramları və beynəlxalq müqavilələri çərçivəsində xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrində doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil almış şəxslər proqram iştirakçılarının seçilməsinə namizəd qismində iştirak edə biləzlər. Digər mühüm meqarlardan biri də odur ki, xaricdəki reytingli universitetlərdə qəbul olunan və hazırda təhsillərini davam etdirən şəxslər də proqramdan istifadə edə bilərlər.

Xaricdə doktorantura təhsilinin maliyyə hissəsi Azərbaycan Dövlət Neft Fondu tərəfindən ödəniləcək. Doktorantura səviyyəsi üzrə istiqamətlər may ayından müəyyənlişib və bütün ixtisasları əhatə edib. 2020-ci ilin yaz semestrini üçün sözügedən Dövlət proqramı çərçivəsində xaricdə doktorantura təhsili üçün artıq noyabrın 18-dən müvafiq elan verilib. Sənəd qəbulunun ilde 2 dəfə aparılması gözlənilir.

Doktorantura hazırlığı reytingli universitetlərdə həyata keçiriləcək

Seçim qaydalarına əsasən, doktorantura səviyyəsində mütəxəssis hazırlığı dünyanın ən reytingli universitetlərində aparılacaq. Belə ki, proqram iştirakçılarının seçimi meyarları arasında namizədin təhsil almaq istədiyi və ya təhsil aldığı xarici ali təhsil müəssisəsinin (namizədin təhsili iki və ya daha artıq sayda xarici ali təhsil müəssisəsində aparıldığı halda, onların hər birinin) "Times Higher Education (THE) World University Rankings", "Academic Ranking of World Universities (Shanghai)" beynəlxalq reytinglərin hər hansı birində cari təqvim ilindən əvvəlki təqvim ilinin nəticələrinə görə 500-cü yerdən aşağı olmayan sıradadır yer alması şərti əksini tapıb. Bundan başqa, namizədin xarici ali təhsil müəssisəsində qəbul olunması, bakalavr və ya magistr ali təhsil dərəcəsinə malik olması, təhsil almaq istədiyi ixtisas üzrə namizədin elmi-tədqiqat işlərini aparmaq, məntəqi mühakimə yeritmək, kommunikasiya bacarıqları, özünəməxsus və inandırma qabiliyyəti də müsbət nəticələrə gətirib çıxaracaq.

Qeyd edək ki, növbəti Dövlət proqramı ölkəmizin ali təhsil sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, strateji əhəmiyyət kəsb edən sahələr üzrə milli kadrların yetişdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Yeni proqram doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil almış şəxslərin ölkə iqtisadiyyatına beynəlxalq təcrübənin elmi-pedaqoji sahədə tətbiqinə, məzunların işlə təmin olunmasına imkan yaradacaq. Həmçinin ayrı-ayrı ölkələrdən olan alimlərlə birgə tədqiqat aparılması, beynəlxalq səviyyə əlaqələrinin genişləndirilməsi elmdə müsbət nəticələrə gətirib çıxaracaq.

Qeyd olunmalıdır ki, doktorantura təhsilinin yenilənməsi ölkə universitetlərinin dünyanın nüfuzlu ali məktəbləri ilə əməkdaşlığına imkan verəcək. Proqramın əhatə dairəsinin genişlənməsi, beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi gənclərin təhsilində, onların zəruri bilik və sənədlər əldə etməsinə töhfə olacaq. Proqramda nəzərdə tutulmuş mühüm hədəflərə nail olunması gələcəkdə ölkəmizin ali təhsil sisteminə müsbət təsirini göstərəcək.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU, "Azərbaycan"

"AzerTelecom" şirkətinin iştirakı ilə TransCaspian Fiber Optic layihəsi üzrə Qazaxıstanda işlərin başlanmasına dair tədbir keçirilib

19 noyabr tarixində Aktau şəhərində Azərbaycan və Qazaxıstan arasında Xəzər dənizinin dibi ilə TransXəzər Fiber Optik kabel xəttinin (TransCaspian Fiber Optic - TCFO) çəkilişi üzrə Qazaxıstan ərazisində işlərə başlanmasına dair təntənəli mərasim keçirilib.

TransCaspian Fiber Optic - Azərbaycan tərəfdən "AzerTelecom", Qazaxıstan tərəfdən isə "Transtelecom" və "KazTransCom" telekommunikasiya operatorlarının Azərbaycan və Qazaxıstan arasında Xəzər dənizinin dibi ilə fiber-optik rabitə xəttinin çəkilməsi ilə bağlı irimiqyaslı layihəsidir. "AzerTelecom", "Transtelecom" və "KazTransCom" rabitə operatorları arasında 2018-ci ildə müvafiq üçtərəfli müqavilə imzalanıb. 19 mart 2019-cu il tarixində "Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında Azərbaycan Respublikasının və Qazaxıstan Respublikasının rabitə operatorları tərəfindən Azərbaycan-Qazaxıstan marşrutu üzrə Xəzər dənizinin dibi ilə fiber-optik rabitə xətlərinin birgə tikintisi, sahibliyi və istifadəsində müştərkə fəaliyyətin təşkili haqqında" dövlətlər arasında sənəd imzalanıb və daha sonra hər iki ölkə rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Xəzər dənizinin dibi ilə çəkiləcək xəttin uzunluğu təqribən 380-400 km olacaq. Magistrat kabel xəttinin məlumat ötürmə gücü isə 4-6 terabit/s-dən az olmayacaq. TransCaspian Fiber Optic hər iki ölkə üçün strateji vacib layihə olacaq və Avropa ilə Asiya arasında tranzit ehtiyacını tamamilə ödəyəcək. Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Əli Əsədov, Qazaxıstan Respublikasının Baş Naziri Askar Mamin, digər dövlət rəhbərləri, eləcə də sazişin tərəfləri olan operator-şirkətlərin rəhbərləri Qazaxıstan ərazisində işlərə başlanılmasına dair mərasimdə iştirak ediblər. Tədbirdə çıxış edən "AzerTelecom" şirkətinin Baş direktoru Fuad Allahverdiyev layihənin vacibliyini qeyd edib. "TransCaspian Fiber Optic (TCFO) Avropa ilə Asiya arasında Azərbaycan və Qazaxıstan

vasitəsilə rəqəmsal telekommunikasiya dəhlizi formalaşdıracaq. Magistrat kabel Azərbaycan və Qazaxıstanı sualtı kabel xəttinə sahib ölkələr kimi global internet xəritəsinə daxil edəcək və Xəzər hövzəsində yerləşən iki ölkə arasında rəqəmsal sahədə əməkdaşlığın inkişafı üçün imkanlar yaradacaq. Layihə iki ölkənin İKT sektorunun inkişafı üçün təməl olacaq, Azərbaycan və Qazaxıstanı Avropanın internet mərkəzləri ilə birləşdirəcək və regionun digər dövlətlərinin internet xidməti ilə təmin edilməsinə imkan verəcək" deyər Fuad Allahverdiyev qeyd edib. "AzerTelecom" - Azərbaycan telekommunikasiya operatorudur. Şirkət ölkənin ilk mobil

operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi olan "Bakcell" şirkətinin törəmə müəssisəsidir. "AzerTelecom" şəxənlənmiş şəbəkə vasitəsilə Azərbaycanı beynəlxalq internet şəbəkəsi ilə birləşdirir. Şirkət telekommunikasiya sektorunda yerli və xarici şirkətlərə müxtəlif qabaqcıl xidmətlər təqdim edir. Hazırda "AzerTelecom" şirkəti Azərbaycan rəqəmsal mərkəzə çevrilməsi üçün Azərbaycan Digital Hub (ADH) proqramını icra edir. TransCaspian Fiber Optic kabel xəttinin tikintisi Azərbaycan Digital Hub proqramı çərçivəsində digər layihələrlə birlikdə Avropa ilə Asiya arasında Azərbaycanın keçəcəyi Rəqəmsal İpək Yolunun yaradılmasına xidmət edəcək. "Azərbaycan"

"BAKI METROPOLİTENİ" QSC "Elkon-180" və "Elkon-60" tipli betonqarışdırıcı qurğu üçün ehtiyat hissələrinin satın alınması üzrə açıq tender elan edir

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir. Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, <https://www.etender.gov.az/> - dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzalar vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlumatı əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyən təşkilatlar LOT üzrə müəyyən edilən məbləğdə iştirak haqqını göstərilməsinə bərabərlikdən sonra müsabiqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər. LOT-1, "Elkon-180" və "Elkon-60" tipli betonqarışdırıcı qurğu üçün ehtiyat hissələrinin satın alınması iştirak haqqı - 100 manat Hesabın adı: BAKI METROPOLİTENİ QSC Hesab nömrəsi (IBAN) : AZ98AZRT3805019440010268002 AZN VÖEN 1402871431 Bankın adı : AZƏR TÜRK BANK ASC (Mərkəz Filialı) Kod: 501361 VÖEN: 9900006111 Müxbir hesabı: AZ20NABZ0135010000000022944 SWIFT BIK: AZRTAZ22 İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər: - tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri; - tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır); - tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır); - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış; - iddiaçının son bir illik fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti; - iddiaçının son bir illik maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı; - iddiaçının müvafiq mallar üzrə mənşə və uyğunluq sertifikatları. Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə Satınalma Təşkilatına ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri 11 dekabr 2019-cu il saat 17.00-a qədər və tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini 19 dekabr 2019-cu il saat 16.00-a qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçılardan təklifi 20 dekabr 2019-cu il saat 17.00-da açılaçaqdır. İddiaçılar açılış nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər. QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır.

Tender komissiyası

Pambıq qəbulu məntəqələrinə 288 min tona yaxın məhsul təhvil verilib

Noyabrın 20-dək ölkə üzrə pambıq qəbulu məntəqələrinə 287 min 701 ton məhsul təhvil verilib.

Bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 36,2 faiz çoxdur. Keçən il noyabrın 20-dək 211 min 197 ton pambıq tədarük olunmuşdu.

Ümumilikdə, pambıqçılığın inkişafı təxminən 200 mindən çox insanın əsas gəlir mənbəyini formalaşdırır. AZƏRTAC respublikada pambıq tədarükünə dair noyabrın 20-nə olan operativ məlumatı təqdim edir.

Rayonlar	Ökən sahəsi, hektar		20 noyabr tarixə pambıq qəbulu məntəqələrinə təhvil verilmişdir, ton			
	2019-cu il	2018-ci il	2019-cu il 2018-ci ilə nisbətən	2019-cu il	2018-ci il 2018-ci ilə nisbətən	
Respublika üzrə cəmi	100111,7	132512,0	75,5%	287701,30	211197,66	136,2%
Ağcabədi rayonu	10452,3	10000,0	104,5%	31737,56	21689,42	146,3%
Ağdam rayonu	2600,0	3100,0	83,9%	7176,16	5223,12	137,4%
Ağdas rayonu	-	3185,0	-	-	3553,02	-
Ağsu rayonu	1000,0	2600,0	38,5%	965,38	1768,53	54,6%
Beyləqan rayonu	9706,1	9560,0	101,5%	28887,27	19747,80	146,3%
Bərdə rayonu	10140,0	9630,0	105,3%	33250,62	22736,01	146,2%
Biləsuvar rayonu	10257,7	12000,0	85,5%	28939,26	20104,64	143,9%
Cəlilabəd rayonu	507,7	505,0	100,5%	1120,27	1099,36	101,9%
Füzulə rayonu	800,0	2100,0	38,1%	1589,11	1896,12	83,8%
Goranboy rayonu	3102,2	5000,0	62,0%	7196,39	7907,63	91,0%
Hacıqabul rayonu	400,0	1300,0	30,8%	552,15	1070,54	51,6%
İmişli rayonu	7492,3	13645,0	54,9%	19320,58	16416,46	117,7%
Kürdəmir rayonu	2809,2	5030,0	55,8%	6107,61	6010,88	101,6%
Neftçala rayonu	5087,0	7000,0	72,7%	15635,14	9459,39	1,7 dəfə
Saatlı rayonu	13741,0	15815,0	86,9%	40861,29	27674,49	147,6%
Sabirabad rayonu	8630,0	13055,0	66,1%	24681,45	15785,81	1,6 dəfə
Yevlax şəhəri	4788,2	7055,0	67,9%	15507,27	9622,01	1,6 dəfə
Samux rayonu	-	400,0	-	-	898,67	-
Tartar rayonu	3427,2	3300,0	103,9%	11837,17	7503,53	1,6 dəfə
Ucar rayonu	500,0	2500,0	20,0%	945,47	1489,46	63,5%
Yevlax şəhəri	2406,8	2500,0	96,3%	6265,88	5039,99	124,3%
Zərdab rayonu	2264,0	3232,0	70,0%	5125,27	4500,78	113,9%

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komissiyası

Hörmətli lotereya həvəskarları

"Azərbaycan" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin təşkil etdiyi lotereya oyunlarında iri məbləğdə uduşların növbəti qaliblərinin necə qalib olduqları haqqında növbəti əhvalatları Sizə təqdim edirik

Ağcabədi rayonunun Hacıbədəlli kənd sakini Musayev Davud Əvəz oğlu doğma kəndində heyvandarlıqla məşğuldur. Lotereya biletini almaq üçün Ağcabədi şəhər bazarında yerləşən satış məntəqəsinə gəldiyi vaxtda "Klassik Loto" tirajlı lotereyasının 349-cu tirajından satışı 2 ədəd - 049937 və 049938 nömrəli biletlər qalmışdı. 049937 nömrəli bileti alaraq evə gələn Davud lotereyanın oynanıldığı gün nə televiziyada yayımlanan oyunu izləmiş, nə də lotereyanı yoxlatmışdı. Satıcının yanında qalan bilet alıcısı Davudu tanıyanların sayəsində onunla əlaqə saxlayıb və 049937 nömrəli bileti aldığı təsdiqlədikdən sonra onun 10.000 manat uduşunu bildirmişdir. Davudun sözlərinə görə, o, bugünə qədər uduşların yalnız "Azərbaycan"ın öz adamlarına verildiyini düşünürdü. Qazandıqı məbləğlə qarşıya torpaq sahəsi alaraq ev tikdirməyi düşünür.

Xaçmaz rayon sakini Museyibov Qaya Tofiq oğlu yalnız ani lotereyalar alırdı. Bir gün satış məntəqəsinə yaxınlaşaraq 217 ədəd "Uğurlu rəqəm 13" ani lotereyası almış və anında pozaraq iri uduş qazana bilməmişdir. Ən son olaraq 4 manat qazanan qalib uduşlu biletini satıcıya verərək 4 ədəd "Uğurlu rəqəm 13" ani lotereya biletini almışdır. Qalib əldə etdiyi 4 ədəd lotereya biletini yoxlayaraq 50.000 manat qazandığını görmüşdür. Gözlərinə inanmayan Qaya sa-

tış məntəqəsinə yaxınlaşmış və satıcı onun 50.000 manat qazandığını təsdiqləmişdir.

Bakı şəhər sakini Əhmədov Hakim Elman oğlu "Klassik Loto" tirajlı lotereyasının 353-cü tirajında 3.333 manat qazanmışdır. O, hər gün biletləri metrostansiyaların çıxışında yerləşən satış məntəqələrindən alırdı. Hakim Əhmədov deyir: "Bir gün bilet almaq üçün metro çıxışı tərəfdə maşını qadağan olan yerdə saxladım və tələsrək satış məntəqəsinə tərəf getdim. Satıcıdan lotereya almaq istəyirdim, lakin o, telefonla danışırdı. Qazandıqı məbləğə görə maşına vaxtında qayıtmayacağımı və

qaydanı pozduğuma görə mənə cərimə yazılacağını bilərək başqa tərəfdəki çıxışda yerləşən satış məntəqəsinə yaxınlaşdım və 2 ədəd "Klassik Loto" biletini aldım". Tirajdan sonra mobil telefon vasitəsilə bileti yoxlayan qalib inanmayaraq ətrafında olan dostlarının mobil telefonu ilə bileti təkrar-təkrar yoxladı. Sonunda 3.333 manatın qalibi olduğunu anlayan Hakim növbəti gün uduşu almaq üçün "Azərbaycan" ASC-nin idarəsinə yaxınlaşdı.

Kiçik yatırımla böyük arzularını reallaşdırın
Sizin "Azərbaycan"

Britaniyalı mütəxəssislər Bakıdakı layihənin uğurunu qeyd etdilər

Artıq 4 aydır ki, Bakı Şəhər Mənzil Kommunal Təsərrüfatı Departamenti tərəfindən Böyük Britaniyanın Mott MacDonald şirkəti ilə birgə hazırlanmış yeni pilot layihənin - bərk məişət tullantılarının yığılması, daşınması və çeşidlənməsinin ən müasir səviyyədə təşkil edilməsi layihəsinin paytaxtın Nərimanov rayonunda icrası həyata keçirilir. Keçən müddət ərzində görülən işlərin yüksək səviyyədə aparılması nəticəsində böyük irəliləyişlər əldə olunub.

Vətəndaşlara izahat məqalələri, maarifləndirici tədbirlər, mətbuatda geniş yayılma və s. öz bəhrəsini verməkdədir. Layihəyə əsasən Nərimanov rayonunda 400-ə yaxın konteyner meydançası yaradılıb, bura tələbat uyğun miqdarda yeni konteynerlər yerləşdirilib, onların yuyulması və meydançaların dezinfeksiyası təmin edilmişdir.

Keçən müddət ərzində şirkətin mütəxəssisləri müstəqil olaraq pilot layihənin həyata keçirildiyi Nərimanov rayonunda tullantıların tərkibinin və digər komponentlərin öyrənilməsi və nəticələrinin daha da artırılmasının yollarını araşdırmış, müvafiq təlimatlar vermişlər.

Layihənin növbəti mərhələsinə keçidə bağlı Mott MacDonald

şirkətin rəhbərliyinin səlahiyyətli nümayəndələri, Bakı şəhərində bərk məişət tullantılarının yığılması, daşınması və çeşidlənməsinin idarə olunması üzrə islahatlar konsepsiyasının rəhbəri cənab Martin Saymon və Devid Dray paytaxtımıza gəlmişlər. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətində keçirilən görüşdə layihənin birinci mərhələsinin yekunları, gələn il üçün görülməli işlər, növbəti 2 və sonrakı illər üçün nəzərdə tutulan konsepsiya və digər suallar müzakirə olunmuşdur. Görüşdən sonra qonaqlar mətbuat nümayəndələrinə bu barədə məlumat vermiş və jurnalistləri maraqlandıran suallara cavablandırmışlar.

Martin Saymon bildirmişdir ki, layihənin ilkin nəticələrini uğurlu saymaq olar. Müqayisə üçün qeyd olundu ki, Birləşmiş Krallığın paytaxtı London şəhərində 20 ildən

çox müddətdə icra edilən layihədə təkrar emal üçün çeşidlənən tullantıların həcmi 40 faizə çatmışdır. Nərimanov rayonunda isə 4 ay ərzində bu istiqamətdə görülən işlər nəticəsində bu rəqəm 32 faizə çatmış, təkrar emal üçün kağız və karton tullantıları isə 25 faiz olmuşdur ki, bu da çox yaxşı nailiyyət sayılmalıdır. Əgər layihənin icrasının ilk vaxtlarında gündəlik olaraq 6-7 ton təkrar emala gedən tullantı yığılırdısa, hazırda bu rəqəm 25 tona çatıb. Buna görə də Saymon Nərimanov sakinlərinə minnətdarlıq bildirmişdir.

Gələn ilin apreldən mərhələli qaydada daha 3 rayon - Nizami, Yasamal və Nəsimi, sonrakı illərdə isə digər rayonların da mərhələli şəkildə bu layihəyə cəlb olunması nəzərdə tutulur. Eyni zamanda bir sıra çatışmazlıqlar da

mövcuddür. Bəzi sakinlərin laqeybliyi, tullantıları hara gəldiyi atması, meydançalardakı nəzarətçilərin işinə aqressiv yanaşmaları, hərəkatları ilə proseslərin tam yerinə yetirilməsinə maneçilik törətmələri hallarına rast gəlinir ki, onları da geniş maarifləndirmə və izahat məqalələri ilə aradan qaldırmaq olar.

Bildirildi ki, bu gün ətraf mühitin çirklənmədən qorunması çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir və bu layihə onun tərkib hissəsidir. Nəzərdə tutulan işlərin uğurla həyata keçirilməsi Bakı şəhərinin aparıcı Avropa dövlətlərinin paytaxtları və iri şəhərləri səviyyəsinə çatdıracaq, ətraf mühitə böyük mədəbət təsir göstərəcək həm də Bakı şəhəri üçün iqtisadi faydalar verəcəkdir.

Xəyalə MURADLI,
"Azərbaycan"

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti Bakı Şəhər Məktəbəqədər Təhsil Müəssisələri Uşaq Evləri İdarəsi xidmətlərin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

LOT-1 - Tədbirlər üçün müxtəlif növ kostyumların satın alınması

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış ikitəzərfdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları yüksək kədr potensialına, lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT-1 üzrə 150 manat məbləğdə iştirak haqqını aşağıda göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu portaldan ala bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: Raya Yusif qızı Məmmədova, tel: 492-53-06

Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi

Kodu: 210005

VÖEN: 1401555071

MH: AZ41NABZ0136010000000003944

SWIFT: CTREAZ22

Məktəbəqədər Təhsil Müəssisələri İdarəsi

İBAN H: AZ27CTRE00000000000002518337

VÖEN: 1701374451

Büdcə səviyyəsinin kodu Fond 7Y

Büdcə Təsnifatının kodu 142340

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Tenderdə iştirak etmək üçün iddiaçılar aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifinin dəyərini 1 (bir) faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında büdcə, bank, sosial sığorta və vergi öhdəliklərinin olmaması haqqında arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- iddiaçının son bir il ərzində gördüyü işlər barəsində məlumat.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır.

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" qanuna uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank zəmanəti istisna olmaqla) **09 dekabr 2019-cu il saat 11:00-a** qədər, tender təklifi və bank zəmanəti isə möhürlənmiş, ikitəzərfdə **17 dekabr 2019-cu il saat 18:00-a** qədər portala təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklif zərfləri **18 dekabr 2019-cu il saat 11:00-da** portaldan açılacaqdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti tərəfindən "Azərbaycan" qəzetinin 20 oktyabr 2019-cu il tarixdə dərc edilmiş Dövlət Məşğulluq Xidməti, qeyri-formal məşğulluğun qarşısının alınması sahəsi üzrə xidmətlərin satın alınması ilə bağlı keçirilməsi nəzərdə tutulan açıq tenderin tender təklifi və bank təminatının Portal vasitəsilə təqdim etmə tarixi dəyişdirilərək **22 noyabr 2019-cu il saat 14:38-dək** qəbul olunacaq. İddiaçıların təklifləri isə **25 noyabr 2019-cu il saat 14:38-dək** açılacaqdır.

Tender komissiyası

Ermənistan silahlı qüvvələri atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistan Respublikası İcevan rayonunun Ay-

qevit kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Bala Cəfəri kəndində, Bərd rayonunun Çinari, Aygədzor kəndlərində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağbulaq, Qaralar kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Gə-

yəli kəndində yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub. Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Tağtəyibli, Marzili kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordu-muzun mövqələri atəşə tutulub.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

SOCAR rəhbərliyi və Baş ofisinin kollektivi SOCAR-ın iqtisadiyyat və Uçuş İdarəsinin rəisi Vüqar Şərifova qarşı

İLQAR ŞİRİN OĞLU ŞƏRİFOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Beynəlxalq aləm

Əfqanıstanda iki amerikalı hərbi həlak oldu

Əfqanıstanda helikopter qazaya uğraması nəticəsində iki amerikalı hərbi qulluqçu həlak olmuşdur. Bu barədə "Röyter" agentliyi ABŞ qoşunlarının bəyanatına istinadən xəbər verir.

Bəyanatda deyilir ki, qəzanın səbəbi aydınlaşdırılıb, amma ilkin məlumatlara görə, helikopter düşməni silahla vurmaq üçün əsas yoxdur. Bu arada "Taliban" hərəkatı iddia etmişdir ki, ABŞ ordusunun "Chinook" hərbi neqliyət helikopterini qruplaşmanın silahları vurmuşlar. Taliblərin rəsmi nümayəndəsi Zəbihulla Mücahid bildirmişdir ki, helikopter Loğar əyalətinin Şərx qəzasının ərazisində vurulmuş, yerə düşdükdən sonra tamamilə yandı. O əlavə etmişdir ki, helikopterdə olan 54 əcnəbi və əfqan hərbiçisinin hamısı həlak olmuşdur.

Əfqanıstan hakimiyyət orqanları və ABŞ qoşunlarının nümayəndələri bu məlumatı hələ ki şərh etməmişlər.

ABŞ Senatı Honq Konqda demokratiyaya dəstək haqqında qanun qəbul etdi

ABŞ Konqresinin Senatı Honq Konqda demokratiyanın dəstəklənməsi və insan hüquqlarının müdafiəsi haqqında qanun layihəsini yekdilliklə qəbul etmişdir. Bu barədə "Alman dalğası" radiostansiyası xəbər verir.

Qanun layihəsində deyilir ki, Ağ ev qanunvericilərə Honq Konqda insan hüquqlarının pozulması haqqında hər il hesabat verməli, eyni zamanda belə pozuntulara görə məsuliyyət daşıyan şəxslərə qarşı sanksiyalar tətbiq etməlidir. Bundan başqa, senatorlar Honq Konqda yerli polis inqizisiyaları yatırmaq üçün istifadə etdiyi texnika və vasitələrin - tezyiqli su maşınları, rezin güllələr, gözyaşardıcı qaz və əqandalları ixracına qadağa qoymağı təklif edirlər.

İraqlı məmurların imtiyazları ləğv edildi

İraq parlamenti dövlət məmurlarının maliyyə güzəştləri və imtiyazlarının ləğv olunması haqqında qanun qəbul etmişdir. Bu barədə yerli KİV xəbər verir.

Qanun hakimiyyətin hər üç qolunun nümayəndələrinə, o cümlədən qanunvericilik, icra hakimiyyəti və məhkəmə orqanlarının rəhbərlərinə şamil olunur. Qanunvericilik sənədi məmurların dövlət hesabına şəxsi mühafizə saxlamasını, tibbi xidmətdən istifadə etməsini, həmçinin bəzi müavinətləri qadağan edir. Hesablamalara görə, imtiyazların ləğvi dövlət büdcəsinin xərclərini 25 faiz azaltmağa imkan verəcəkdir.

Yeni qanun hökumətin islahatlar keçirmək yolunda atdığı ilk real addımdır.

Konqresin Nümayəndələr Palatası hələ ötən ay özünün hazırladığı qanun layihəsini bəyənmişdir. İndi iki palata vahid layihə hazırlayıb imzalanmaq üçün Prezident Donald Trampa təqdim etməlidir.

Çin qanun layihəsinin qəbul olunmasına sət reaksiya vermişdir. Xarici işlər nazirinin müavini Ma Çiaosyun ABŞ-in ölkədəki müvəqqəti işlər vəkili Uilyam Klyayni nazirliyə çağıraraq Pekinin qanun layihəsinə münasibətini bildirmişdir. Nazir müavini tələb etmişdir ki, ABŞ tərəfi dərhal təsiri tədbirlər görüb qanun layihəsinin qüvvəyə minməsinin qarşısını alsın. Onun dediyinə görə, Vaşinqton Çinin daxili işlərinə qarışmağı dayandırmalıdır, əks-təqdirdə Pekin qəti cavab tədbirləri görəcəkdir.

PKK-nın 10 terrorçusu zərərsizləşdirildi

İraqın şimalında Həftənin rayonunda keçirilən "Pəncə-3" əməliyyatı çərçivəsində PKK-nın terror aktı hazırlayan 10 silahlı zərərsizləşdirilmişdir. Bu barədə Türkiyə Milli Müdafiə Nazirliyi məlumat vermişdir. Əməliyyat hərbi aviasiyanın dəstəyi ilə həyata keçirilmişdir. Terrorçuların ağır silahları məhv edilmişdir.

"Pəncə-1" əməliyyatı Türkiyə Milli Müdafiə naziri Hulusi Akarın rəhbərliyi altında bu il mayın 27-də İraqın Həkur rayonunda başlanmışdır. İyulda əməliyyatın çərçivəsi genişləndirilmiş və o, "Pəncə-2" adını almışdır. Avqustun 23-də əməliyyatın yeni mərhələsi - "Pəncə-3" başlamışdır. Əməliyyatın məqsədi Türkiyənin cənub-şərq sərhədinin təhlükəsizliyini təmin etməkdir.

Almaniyanın eks-prezidentinin oğlu öldürüldü

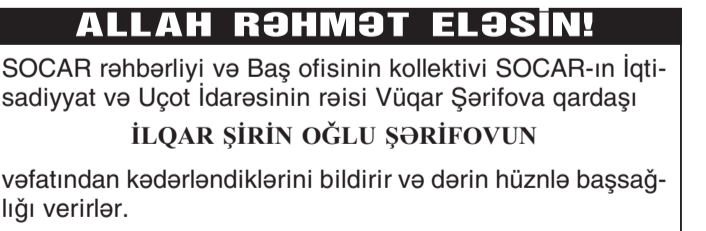
Almaniyanın eks-prezidenti Rixard fon Vaytzsekkerin oğlu həlak olmuşdur. Bu barədə RBB telekanalı xəbər verir.

Berlindəki Schlosspark-Klinik xəstəxanasına yahnərbək edən 59 yaşlı həkim Frits fon Vaytzsekker müəhazirə oxuyarkən əli bıçaqlı adamın hücumuna məruz

qalmışdır. Polisin məlumatına görə, müəhazirəyə qulaq asan şəxslərdən biri bədxahə maneə olmağa cəhd göstərmiş və ağır yaralanmışdır. Hazırda o, xəstəxanada müalicə alır.

Cinayətkar klinikanın ərazisində yoxalanmışdır. Hücumun səbəbləri hələ məlum deyil.

<p>BAŞ REDAKTOR</p> <p>Bəxtiyar SADIQOV</p>	<p>Ünvan</p> <p>AZ 1073, Bakı şəhəri, Məhəmməd pənahi 529-cu məhəllə, IV mərtəbə</p> <p>e-mail:</p> <p>secretary@azerbaijan-news.az az.reklam@mail.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az</p>	<p>Telefonlar</p> <p>Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Müasir katib - 539-43-23, Müasir katib müavini - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,</p>	<p>Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humantar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82 İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Mühasibatlıq - 539-59-33</p>	<p>Qeydiyyat nömrəsi 1</p> <p>"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələndirilmişdir.</p>	<p>Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlə barabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir</p> <p>Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır</p>	<p>Gündəlik qəzet</p> <p>Tiraj 8909 Sifariş 3905 Qiyməti 40 qəpik</p>
---	--	---	---	---	---	---